

2410.

B
64

Korj. raamat № 316

Korj. raam. asjade järje № 6.

Nimi: Em 959-4.

B 643.

abuz 16

44 | 6941
14 | 446
6941
2428
1478

44 | 16 | 2594
14 | 6
2594
2896
4185
015
416
25
201

44 | 16 | =

28
38
14
008
408

28 | 188 | 1402 | 58
38
684

Rigefuggutse Waimolikko

Moistu = Rõune,

neille ärratämiseses saetu,

te meije

Taimalikko Oppetajat

Jesu Kristu,
Temmä Moisko Rõnnide sissen otswa.

Re

särätse Rummala nink Latfelikko omma läbbi neide

Maitside Cenkojo

seddä ärratämist Summala

Sallausse pole näütä, nink neid fest Maitfest armust

Kristusse

armo pole Sata.

Riga Linnas,

J. E. E. Mülleri, Kirjadega trükkitud sell aastal

1795.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

43397

Rm. 959-4

Kristjan Pärn Helsing

Üts Moisto: Konne Adami Soddamisest,
nink se Dnistegjia arm nink hallestus meie

Lunnastamisest.

Algmisen olli üts Suur nink Wätkew
Runningas, se Kutsuti Runningas Ha-
jewo (Jehowa) nink temmä olli ni Ri-
kas, Tark nink wätkew, et keäge enne tedda es woi
middägi tetta, ei ka keägi tälle wasta olla. Kik
Runninga peäwä temmä een kummardama. Tem-
mä Rik om Hommokust oddantohi, nink Temmä
Mu: Järg saäl kessen, et temmä kik woiis nättä nink
tutta mes temmä Rikkin ette tullep.

Sell

Sell Kunningal om üts ainus sündinu Poig, kell nimmi om Josua (Jesus) nink täll om weel üts Sallaja nõuandja, ni et nemmä fik kolm üttemeelerikto nõuwo piddarwa fiki omma Rjiki asiu sisfen. Mida piddi se Kunningas ütteme wäega tarka nõuwo, kuis temmä omma Rjiki wois lajembas tettä, sest et temmä Rjikin weel paljo tühjä paiga ollirwa, neid taht, temmä ehhidada nink suggulik- kus tettä, et se labbi temmä Kunninglik Nimmi ennamb aurustetus saas. Temmä teggi seddä omma sure Tarkusse labbi ilma Sure Waiwata, nink lühikesse aja sisfen, ni et seddä Afsat Tood fik Jlm peap immetellemä, nink tunnistama, et saraft Afsat tood weel ei olle nättä olnu. Sest kon enne pimmedus olli, sinna teggi temmä omma Moistusse labbi walgust nink Päiwä: nink kon enne Inne- missi es olle, saäl suggesi kigesuggutsid Elläjid ilm arwamatta. Kon enne ütteki haliast es olle, sinna kastroiwa kigesuggutse suggulikto Pu, nink maggusa haifoga Lilli, kon enne fik tühhi nink perräto olli, saäl sajie fik kõrre perräst. Sesamma wastse ma päle ehhit se Kunningas ütteme kallist Lusti-Mida kige sugguste Lille nink suggulikto puiega, nink kesset Mida istut se Kunningas omma kääga hennele mäl- letusfes ütteme Puud, seddä nimmit temmä Kun- ninga Puus, se kand wäega maggusid ubbinid, ni et temmä saarnast es olle; Ent et se wastne ma nink

Lusti:

Lusti-Mid ilma Elläjidä olli, sis and se Kunninga Poig omma Essäle nõuwo ütteme waest Innemist nink temmä perrän tullejid sen illusan Mjian Midnik- kus tettä, nink üttelisfe seddä wastset ehhidetu maad nink temmä aurustust se Innemisfe kätte ni kui lainuses anda, et se labbi Kunninga temmä Essä heldus nink Nimmi iggawes kittetus saas. Se Poja nõuwo perrä wött se Kunningas ütteme allaste Innemist kell Mada (Adam) nimmi olli, seddä eh- hit se Kunningas kalli Kunninglikto Rõiwaga, nink saad omme Kunninglikto Teendrid teddä orjama, nink kink tälle kumme tuhhat punda Kulda, nink saad teddä se illusa ma nink Lusti aija, nink se Il- lusa suggu ülle nink ütteme tälle; Mada, ülle se ma nink illusa Lustajia, nink se illusa suggu ülle, tahha minna sinno, nink sinno perräntullejid Essändas sada, ni kawwa kui sinna, nink sinno perräntulleia mulle ussutawas iawä, nink minno armo meelen piddarwa, nink minno heldust kitwä. Middägi muud ei tahha minna sulle ärrä keeldä, kui minno Kun- ninglikto Puud, ent kui sinna sest wiljast wöttat, sis peät sinna ärrä wannotu, nink surmale ärrä sunnitu ollema. Sinno Illofid Rõiwid, nink seddä warra, mes minna sulle olli usnu, nink seddä illu- sat aida, tahha minna sinno kääst iälle ärrä wötta, nink sinno wäljä tougata nink santis tettä, ni kui sinna enne ollit. Mada es woi Kunningalle rõemu

perräst

perräst middägi kosta, wött Runninga andid ten-
noga wasta. Temmä läts omma Naise Penaga
(Ewa) nink kitt seddä suurt önne, nink nemmä
kajiewa seddä suurt ausat Runninglikko Maad Lusti
nink imnetellemissegä, nink elliwä sen Lusti aijan,
kon armsa joostwa Lätte, nink mitmasuggutse hä
haisoga rohho, nink illusa Pilli, nink maggusa Pu
wiljä olliwä; kui se Naine ütškörd aijan umbre
kond, nink mitmasugguste ubbinidega, nink fige-
sugguste Elläjidega lustlik olli, sis näggi temmä et
üts Suur Pissohand sinnä olli roomanu, sell olli
Kroon Paan, nink moist könnelda; Se könneli
söbralikko sönnuga se Naisega, nink üttel: Minno
armastetu nink illus Emmänd, kui se kit Tejie
omma om mes tejie näete, nink tejie figist woite
Sürowä mes sen aijan om, milles Tejie ka ei wotta
se Runninga Pu hääst wiljäst. Pena üttel: Run-
ningas Hajewo om seddä ärrä feelnu. Pissohand
üttel: Seddä om se Tark nink kawwal Runnin-
gas kaddeusest tennu, sest temmä tijap küll, et se
Runninga Pu ubbina sisfen saarane wäggi, nink
maggusus om ärrä pedetu, et kit se sest söwä, ni
illusas, Targas, nink wäggewäs sawa kui temmä
om. Illus Emmänd, üttel se Pissohand; Sö-
niuid sest minno sönnä päle, sis saat sinna nji löidmä
kui minna olle üttelnu. Pena last henda melidäda,
murd ütte ubbinat nink maitš, nink löis säräst mee-
leper:

leperälisť maggusust se sisest, nink hoigas omma
Meest, nink juttust tälle kit, mes se Krooniga Piss-
sohand tälle olli juttustanu, nink et temmä ka essi
ni olli löidnu; Nink se Mees maitš seddä ka; Se
päle kuuliwa nemmä suurt hólli aijan, et üts seddä
nimnepiddi hoigas, sis tulli neille möllembille hirm
päle, nink iosiwa aijan sinnä nink tännä, nink es
löwä üttegi paika kon nemmä henda wois ärrä
kákki; sest Pitne nink wälk, nink suur Torm nink
saddo tulli, ni et Taiwas nink Ma peäs hukka min-
nemä; Sest Runningas Hajewo olli Mida tulnu
nink tundnu, et sest Runninga Puust, se fige kal-
limb suggu olli ärrä murtu, se ülle sajie se Runnin-
gas wäega wihhatšes, nink kást ommil Sullasil Ma-
da otši, nink henne ette turowa. Nemmä otšewa neid
kawwa, nink wimate Löisiwä nemmä neid möllem-
bid ütte kirowi lahke wahhel ärräpedetu ollewat, nink
töiwa neid Runninga ette, pelklikko nink heitinu,
se Runningas üttel: Mada, sinno Silmist näe
minna, et sinna minno kassu ülle ollet astnu. Niuid
näe minna et sinna üts kurri Herrits ollet, kui sinna
seddä ütte ainust Puud es köhta piddäda. Mes
sinna sis olles tennu, kui minna sulle ennämbet,
nink surembat olles ärrä feelnu. Mada üttel war-
risemissegä; Naine om minno essitännu, se Naine
üttel itemissegä; Pissohand om minno essitännu;
Ent Runningas Hajewo sajie wihhatšes, nink üttel:
ärrä

árrá wannoto ollete teije, kiki omme perrántulleji-
dega, Teije peáte jálle Sandis sama, ni kui Teije
enne ollite, nink peáte minno armsast ajiast sama
wálja tóugatus. Nink se Runninga Sullane ajie
neid ajiast wálja palja móókaga, nink fulg seddá
neide eest kinni, nink sest páiwástsani ollíwa nemná,
waese nink armetu rahwas, ke henda píddiwá ker-
jámisséga toítma. Se man saiwa kík neide Latse,
nink Laste Latse tóbbitses, wiggálses nink háddá-
politses nink es tohhi keági Runninga Silmi ette
tulla, nink ollíwa kui árrá wannotu, nink árrá
nójietu, sest útseki arst es olle ke neid wois arwidada.

2. Tük.

Se Bissoband naard se úlle, ke seddá Naist olli
essitánnu. Se olli sell Runninga Pojal halle,
se olli seddá Mada sinná aida satnu, sest temmá om
wáega helde nink Hallelit Essánd. Sesamma naksi
Runninga omma Essá wasta Sóbralikfo Cenpal-
wid tooma, Et Temmá tahhas omma wihha se
Mada wasta wáhhándádá, nink henda lasse Mada
nink temmá Laste armetu Lu perrást ligutada, et
temmá seddá wannet neist árrá kánás, nink neille
jálle omma Runninglikfo háád kátte ussus. Ent se
Runningas and ikkes wastlikfo kostust, nink ehk Run-
ningal essi ka kúll halle olli, siste es lówwa ommete
Runninga óigus nink Tótte úttegi nóuwo, teddá
arwidada.

arwidada. Ent Josua es játtá mahha Runnin-
galle omma Essále seddá meeld algadada, essiár-
rálikfult et se Mada Laste oht, nink árrárikminne
eggápáiwí iks káswi. Kui niuid útsefórd temmá
Essá omma Lusti aida láts, sis wótt Josua iálle pal-
lelda nink úttel: Minno Essánd, Runningas nink
Essá, kelle minna iks hámeelikfo sónna wótnist
wólgu olle, lasse mull armo sinno een lóidá; Mull
om úts ainus assí pallelda; Toota mulle
omma Essálikfo há meele perrá anda, mes minna
palle; Runningas Hajewo koste: Kuis peás minna
ommalle armsalle ainulle Pojalle, kummast mull
ikkés meele há om, útte palwust keelmá: se olgu
útteldu, mes minno Poig minnost pallep, seddá
peáp tálle sama. Josua úttel: Minna palle, et
minno Essánd Runningas nink Essá, seddá Jlu
armota nuhtlust, kumba sinna omman siuren wih-
han Mada, nink temmá Laste pále ollet pandnu,
tahhas minno pále panna, nink teddá iálle omma
armo sessé wasta wóttá, nink temmá Súdá minno
pále arwata. Minno Súddá murrus minno sissen,
minna ei woi temmá ohtu ennám káwwa náttá.
Runningas Hajewo sajie se palwusse úlle wáega
kurwas, et temmá Mada perrást omma fige arm-
sambat Poiga peás árrá andma, sáratse assemelle
ke meelega Temmá Runninglikfo kásu úlle astnu,
teddá wihhastanu, temmá háád nink warra árrá
pillanu,

pillanu, mes temmä tälle olli usknu, nink sepe-
 räst iggäwetse wanne nink surma alla sunnitu olli-
 wa; et minna seddä peäs Latses wasta wõtma, nink
 üttel, Josua minno Poig: Kuis woi minna seddä
 omma Soame wasta tetta, sinno, feddä minna
 arinsambas peä kui minno Rjiki, nink Aluwastust?
 Kuis peä minna seddä ütte Ilm sönna wöttmata
 Sullase eest ärrä andma? Kuis woi minna seddä
 nättä, et minno ainus wagga Lats waeses, Tob-
 bitse, nink häddäpolitse saap, nink fige Ilma
 een naartus neide sante sekkä läap? Kuis woi minna
 seddä niuhhelda, kell ütteki Südi ej olle? nink kui
 minna tahhas perrä anda, sis ei olle weel sega minno
 Runninglik sönna täidetu? sest minna olle üttele-
 nu: Et Mada omma kannadetu Tobbe, nink wae-
 susse päle weel peap Surma koolma; Seperräst
 et temmä minno kassu ülle om astnu, minno andit,
 nink hääd furjaste pruuknu, nink minno wiuhale
 kihhotannu. Josua üttel? Minna tahha seddä ä-
 rä tenitu surma hääl meelel henne päle wõtta, nink
 temmä eest seddä ärräpillatu hääd jälle massa, nink
 omma Latselikko sönna wöttmist pandis anda.
 Runningas Hajewo koste: Se om jo enne ütteledu,
 minno Poig, te ni kui sull meele perräst om. Kui
 niuid Mada se sure Te werren ferjäs, nink saggede
 neid sönnu üttele: oh minna häddälinne perrä iät-
 tetu Inneminne, feddä keäge ei woi awwidada,
 felle

felle päle keäge ei hallesta, feddä keäge wasta ei wõtta,
 fe elläwält koolu, nink ka seddä ohtu omme Laste
 kullen näe, nink neille ka seddä olle perrändanu!
 Ommete sunnip mulle õigus selle et minna se wa
 Runninga armo ni korrato wisiga olle ärrä pillanu,
 nink seddä hirmsat wannet läbbi kurja himmo, nink
 ilmsönna wöttmise henne päle olle tõnimanu. Minna
 olles woinu ausa nink kaine olla, ent niuid peä minna
 ferjämä, nink kiki omme Lastege häppi nink Tõppe
 kandma. Minna olles woinu omma Essändä
 Lawwa man istu, nink temmä ma nink Alia-wiljä
 siuwä. Ent niuid peä minna Issa nink Janno,
 kulinä nink allastust kandma.

3. Lük.

Oh! oh kos jäwä minno Runninga Trööstimis-
 se sest Raia saemnest, kumb minno rassen õn-
 netussen minno ainus rõõm nink kinnitus om. Kui
 temmä nida kõnneli, nätsse sis läts se Runninga
 Poig Josua mödä, nink tall olliwa särätsse Rõirwa,
 kui Reisi mihhel. Mada üttel tälle: Oh minno
 Essänd, ärrä wiuhastago hendä, et minna sinno
 kinni peä nink küssi, kustas sinna tullet? Josua
 koste: Minna tulle Samarja Ma Linast, minna
 olle se Runninga Hajewo Moisast lähetetu. Ma-
 da üttel? oh minno Essänd, hallesta minno päle,
 nink heidä mulle üts pallakenne Leibä, et minna
 omma

omma isso wois kistodada, Sest kats Reisi-Moest, Preester nink Lewit latsiwa mödä nink es awwita minno. Josua and tälle Leibä nink rahha, nink kist ka temmä paisid wallale, nink walli ölli nink wjina temmä haru sisfe, nink wähhänd temmä wallo. Mada söud tälle tuhhat Jummalä palka se eest, nink üttel: minna näe et minno Essänd üts helde nink kannatalik Mees om; Sis palle minna, kui sinna Runninga Moisahetullet, sis valle minno eest Runninga Poiga Josuat, et temmä omma Essä man minno eest palles, nink tälle neid rōmulikko tootusfi meelde algatas sest Naife Seemnest; Josua üttel: minna olle se Runninga Poig, minna olle seperräst wōral nāol tulnu, et minna sulle omma Essä Tähtmist tedä anna, kelle kohtu een sinna, sinno Naine nink Latse sawa surmalle sunnitus, selle et sinna temmä Kässi ülle ollet astnu, nink temmä kätte ussutu warra ollet kurbaste pruufnu. Ehf minna küll kannatalikko meelea sinno eest olle ussinaste pallelnu, sis ei woi ommete se Runninglikko sōnna, nink öigusse perrä töist wiisi olla, enge walmita hendä se päle, et sinna hominen omma nuhtlust kannat. Ehf kui sinna woit ofsi, kui sinna keddägi löwwät, fe hendä sinno asseniel lasses tappa, nink ka minno Essä Kūmme tuhhat punda kulda, kumba sinna ollet ärrä raisanu, sinno eest wois massa, sel kōrral lahku minna sinno stärrä.

4. Tüf.

Mada naksi jälle hundama nink kaibama. Oh! häddä mulle, fe minna hendä nink kif minno ommatsid särätse önnetusse alla olle weddānu. Ö önneto Tund kui minna omma Naife manno tulli, fe minno ärrä essit. Oh se Margunaga ubbina palla kummaga minna hennele surma, nink ärrärifmist sest Runninga Puust olle sönu: paljas, häddäpoline om minno Jhho, kurb nink täüs ohtu om minno Heng, nink näe ka säräst hättä kifi minno ommatside pääl; Mull om üts wiyhane Runningas, mull ei olle keddägi kelle minna omma häddä kaiba, weel wähhämb fe minno wois awwidada. Nink päle se sa minna surmale ärrä antus. Inne-miste Lasteseän ei olle keddägi fe minno ärrärifmistse eest hendä lasses tappa. Ö rasfe Kohhus, ent-siste öige Kohhus.

5. Tüf.

Ööisel päiwäl tulli se Timmuk nink üttel Madale: Se Suur nink Wäkkew Runningas Hajewo lähhat minno sjiä, sinno, sinno Naist nink Latfi se sure Runninga Kohtu että wijmā, saäl saap se Runningas, nink temmä Poja nink temmä sallaja nōtu andja man ollema, kui se kohtu perräsulle kuludetas, et sinna nink sinno Ommatse seddä nuhtlust peäte kandma. Mada koste kurbussega; minna olla omma

Runninga wasta pattu tennu, sis om se õigus nink fohhus, et minna temmã õiget wihha kanna. Nink láts nida sárátse kurbussega omã sure Hulga Páste, nink Páste Pástega Kohtu ette. Kui se Kohtu een Surma siiid ette loeti, nink selle Timmukalle kást anti neid kiki tappa; Sis tõssi úts wáega Hallelinne helli nink ikminne sest Hulgast, nink ka neist Imnewist Patsist. Nink ne Pátse sattewa omma Wannambide kala umbre, nink jalgu ette: Se láts se Runninga Poja Sõame lábbi, et temmã mannu aste, nink se Timmuka káest seddã Mõõka árrã haard, kumminga temmã jo walmis olli se Mada Páád mahha lõmã. Nink úttel: Mada kas sinna keddãgi ei olle lõidnu, ke sinno assemel minno Essã wihha kistotas? Mada koste: Oh minno Essãnd; Ei keddãgi. Se Runninga Poig koste: Sis tahha minna seddã tetta, nink sinno assemel kík nuhtlust kanda; Se kumme Zuhhando punna eest tahha minna kãe-Mees olla, nink henda sinno Páste eest laste tappa, et sinna kiki sinno ominatsidega minno Essãndã Runninga nink Essã man saat Leppidetus. Mada koste: Oh minno Essãnd, se om jo úts wáega suur Hallestus, sárást ussutawust, nink kannatust ei olle weel eãle olnu, sull ei olle ka õigus seddã kanda; Kas minno Essãnd ke middãgi ei olle kurja tennu, peãs minno perrást omma Essã rasset wihha kandma, nink Henda laste tappa: Eãle ei woi minnost, ei ka minno pärrentullejíst

tullejíst sárãne arm, nink ussutawus massetus sada. Josua úttel: Kui sinno peap arowidetus sama, sis ei woi muido olla, nink et minno arm nink ussutawus sinno, nink sinno Suggu wasta táwwest náttã saap, ni et sinna ka jãlle minno Essã man saat wasta woetus; Sis wõtta niid minno Rõiwid henne pále, nink minne jãlle kiki sinno Pástega Runninglikko Lusti-aida, nink pruuki minno Ello assend nink perrándust. Se wõlla arwo eest mes sult kúsitãs tahha minna sinno katsti kissetu Rõiwid henne sãlgã wõtta, nink sinno assemel henda niid laste tappa, nink sinno árrarikmist kanda, et sinna nink sinno suggu ellãmã jãwã, nink Terwes, puhtas, nink minno Essãle minno assemel meele perrást nink õnnistetu Patsis sate. Kui Tejie minno een kajo perrã tãlle Runninglikko Luwo annate, nink Sõnawõtlikkult temmã Kástu peate? Kui Josua nida kõnneli, sis jãjie Mada ni kui teletummas, nink es woi útteki sõnna ennãmb kõnnelda.

Ent Josua táút seddãkik mes Temmã olli kõnnelnu, nink hoigas arowalikult, minno Essãnd, Runningas nink Essã; Páste kík ne ke sinno Kohtu een omma árrã sunnitu, sest ossalikkus sada, mes minna sinno Sõnna wõtlik Poig hããl meelel, ent ilma Sútã neide eest tahha kannata, nink olle Ellon nink Surman minno, nink neide armolik Runningas nink Essã? Se pále kããnd se Runninga Poig Henda

Hendá se Timmuka pole, nink úttel? Sell fórral
 olgu sulle lubba fátt minno kúlge panna, nink mulle
 tettá mes se Rohhus úlle Mada nink temmá om-
 matside olli moistsnu. Omnetegi peát sinna minno
 werd úlles tóstma, nink Madale minno málletus-
 ses hoitma, nink se pále kummard Temmá hendá
 pólwille nink last hendá Tappa. Ent úts pissara-
 kenne sest Ilma Sútá Josua werrest farras útte
 Adami Latse pále fe liggi Temmá Rórwal sais, se
 sajie seddámaid sest kurrast tóbbest nink hirmsist pai-
 sist puhtas; ni puhtas nink illusas kui úts Púhhá
 Engel, ni et eggá úts seddá immes pand. Selsam-
 mat páiwál widi se Lats Kunninga Hajewo ette;
 Temmá armast teddá, Selle et Temmá Poja
 Werri teddá olli terwes tennu, Nink and tálle
 wastfídrówid, nink kink tálle andid, nink last teddá
 omma Poja Maja wjá! Seddá pand se Latse
 Essá táhhele, nink wóis hendá, omma Naist, nink
 omme Latfi se Ilmsútá Josua werrega, ne saiwa
 fa seddámaid ommaft súttitámáttá Tóbbest terwes;
 nink neid widi fik úts tóise perrá Kunninga Hajewo
 ette, nink saiwa fik aufast wasta woetus. Se wastse
 armo úlle, kumba Kuningas neille náút, sajie
 Mada wáega rómústetus. Ent temmá olli fa se
 úlle wáega kurb, et temmá nink temmá Laste per-
 rást, se wagga nink ussutaw Josua omma Ello
 widdi játná, Es woi fe middági lóidá, ei fa mó-
 telda,

telda, Kummaga temmá sárást ilmárráútle máttá
 ussutawust wóis massa. Sisti hóigas temmá kurb-
 bussega se Kunninga en nink kónneli nida.

6. Túf.

Rígesfuremb árrá wáarmáttá, nink fige dígemb
 Kunningas nink Essánd; Sinno Ilmmót-
 mata heldus om se, Et sinna minno Sinno silmi
 ette lasset astu, Minna olle sinno wáega wíhbas-
 tannu, Nink olle sinno Kunninglikko Kássu úlle
 astnu, Ja olle fa sinno fige armsambat Poiga sinno
 fáest árrá ríjsnu, teddá sinna ni kui omma Essánd
 armastat, nink íkkes Henne fórwal lasset istu: Níid
 fae Essánd Kunningas, Sjin olle minna fe min-
 noga, nink minno sugguga mes sinno meeleperrást
 om. Nink kui sinna tabhat, sis lassé meid fik tappa,
 nink mejie werrega omma Poja Hauda táúttá; Eht
 pahhest se lábbi temmá Kolu kehjá jálle lámmás,
 nink elláwás saap. Kunningas Hajewo koste:
 Minno Poja eenpallernisse, nink kalli masnissse
 errást, wóttá minna sinno, nink sinno Suggu
 úlle omma armo sísse wasta; Kui sinna mílle sön-
 aróttlik ollet, Sis peát sinna minno Poja per-
 ándust sama, Selle et temmá omma Ello sinno
 íst om iátnu, Kumba úttegi Innemissse werri es
 woi tettá, enge útsíndá Jummala wáen nink fáen
 usap.

7. Lüh.

Zöifel Hommongull lähhät Runningas omma Poja kammertenrid Kabrielli Harwa manno kaema, Kuis Temmä Poja Jhho saifap; fe ruttu taggasi tulli nink üttel: Temmä Näggo om ötse ni kui temmä elläs: Seddämaid lähhät Runningas jälle töist Kammerteendrid Kawaelli digede kaema; Se es löwä teddä ennämb Harwan. Seddämaid joost üts Ewa Tüttär Harwa manno, Ke ka Josua kõrwal olli saifnu, Kui temmä henda last tappa. Se wasta tulli Josua elläwält, se käänd röömu perräst iälle taggasi, seddä ommille kurblikkuille Wellitsille nink Sösfarille kulutamma. Ent Josua riht Runninga omma Essä manno; Ke tälle Kalaiumbre satte, nink teddä omma Moisa teendridega Ausaste wasta wött. Nink küsse, kuis temmä iälle elläwäs sanu? Josua üttel: Minna kuuli ütte Jummalikko Häälde harwan, kui Pitset kōnnelewat; Josua minne jälle wäljä Harwast, Sest se Surm ei woi sinno, sinno sure ussutawusse perräst mitte ärrä sirowä; Nink se päle wirgo minna ommast unnest seddämaid üles. Se Runningas olli se ülle röömsa, nink andwoimusse Pippo omma Poja kätte, nink üttel: Sinna ollet mulh enne armas oluu. Ent niid ollet sinna mulle Tuh hatkord armsamb; Kik mes minno om, Se pei ka sinno ollema. Wotta seddä wallitsusse Repi minno

minno kääst nink wallitse ülle fige minno Njifi; Nink istu minno Häle kääle; Sest ajast peap sull minnoga üttesuggune woimus ollema; Auw nink üts Nimmi fige Nimmi ülle ollema. Sest ajast sani tabha minna kiki neide pahwid kuulda, Kumma sinno surma läbbi minnoga leppitetu omma, Nink sinno Nimmel minno otswa. Se Runningas last ka figil Moisa Teendril omma Poiga orjata, nink ne mänge mihhe piddiwä tälle auwus Illusaste laulma nink mänge. Nink üts kallis Södomaig sajie walmistetus, Kumma mann se wastne Paul laulsti.

Niud om Runningrijit, wäggi nink Woimus Runninga Pojalle antu; Selle et Temmä Mada suggu eest ni ussutawast omma Ello om jätnu; Se eest peap tälle ollema Auw nink Rittus, Kigest Ilma pyrist, nink neist Englist Taiwan.

8. Lüh.

Sest sani möttel se Runningas Hagero, kuis temmä ommalle Pojalle ütte Illusat Mörfiat wois ärrä wallitseda, Nink last kigin Kunniglikun Moisin perrä nöuda, Nink möttel, et ütsti Suur Wallitseja Ilman, ei ka Taiwan ne Jummalä, ei sa keägi omma Tüttärt minno Pojale keelmä. Se Poig üttel: ärrä waiwago henda minno Essä, Kui se fulle meeleperräst om, Sest minna olle jo Hennele ütte meeleperrälist Mörfiat ärrä

árrá kaenu. Ei mitte Runninglikkust suggust, Enge
sest halvast nink árrá pölletust Mada suggust. Run-
ningas Hajewo koste: Minno Poig, sinna tiját
et sinno tahtminne ka minno tahtminne om, Sest
full om lubba figist wallitseda kumbe eest sinna
omma Ello ollet játnu, Ilin otsata suurt armio
ollet sinna jo náitnú, Sesisen et sinna minno
ilmsonnarwóttlikko nink árrá tóugatu Sullast, nink
temmá ommatfid ni kannatalikkult ollet wasta wót-
nu, Temmá árrárikniist tassonu, nink temmá süda
masnu. Ilnütlematá om jo sinno usfutawus
olnu, Sesisen, et sinna kóhhalt omma Ello tem-
má eest ollet játnu. Ent paljo suremb saas se allan-
dus ollema, kui sinna minno Poig, ke sinna Rör-
gest Runninglikkust Suggust ollet siindinu, Nink
ke ülle se Rjiki wallitsejas om säetu; Kui sinna
Henne Saarnatsist Runninglikkust Tütttrist mödä
läät, nink henda ütte pölletu, náotu, Sandi Lat-
sega Rihlat. Mes sawa ne Engli, Runninga, nink
wággewa ilman mötlema. Se Runninga Poig
koste: Minno Essánd Runningas nink Essä, Kas
minna es peäs seddä suggu fige eest armastama,
kumba minna ni kalliste olle ostnu; Kumma árrá-
rikniist minna omma werrega olle tassonu, Kumma
Süti minna omma Latselikko párrándussega olle
Masnu, Nink kumma perräst Jummalik Hää
minno haawast om wäljä hoiganu; Kas minna

seddä

seddä sukku kiki tóiste eest es peäs ausas piddamá.
Nink kumma perräst sinna Essä minno nji Rörgeft
ollet üllendánu, et sinna minno omma Håle Kåele
ollet säädnu, nink kiki wallitsust minno kátte ollet and-
nu; Kas es peäs mulle sis se fige süggáwámb allan-
dus armsamb ollema, kui se fige suremb üllendamin-
ne. Sest et minno se maddalus nink allandaminne
särátse sure Luwustusse sis se om tóstnu, et tóise Run-
ninga sest sani minno een peáwá kummardama.
Kas minna es peäs selle suggule kiki tóiste eest
Soudma minno mann elládä, Minno Luwustust,
Minno armio nink Luwo náttä, kumma perräst
minna jo armust omma perrándust olle mahha
jättnu, nink omma werd árrá wallanu. Ütte illoto
Mörstat olle minna seperräst árrá wallitsenu, Et
temmá henda essi omma há meele perrä ehhitáp,
Nink et temmá lábbi minno mann Ellamis se illu-
sas, nink sulle minno Essäle meeleperräst saap. Ent
minno se eest ennám armastap nink Luwustap.
Ütte waest tahha minna seperräst árrá wallitseda;
Et temmá kiki rikust minnost, nink sinnost, kui
minno Helde Essä rohkest káest woip wóttä, nink
meid ütfindä se eest wois tennádä nink orjada. Ütte
náótut wáifest Mörstat tahha minna wallitseda, Et
temmá Süddä se kórgi nink roppu Ilna kullen ei
po, enge et temmá sulle minno Runningas nink
Essä, Puhtussen, allandussen nink sonnarwótt-
missen

missen Silmi een woip káwá; Sest minna Tjia et mull úts Rikkas Essá om, Kell hólbsa om útte waest Rikkas, nink maddalat sures, nink útte kórki maddalas tettá. Sinno een ei olle ka middági wasta wóttliékumb kui puhtus, maddalus nink Sónna-wóttminne. Runningas Hajero koste: Minno Poig sinna kónnelet moistlikko sönnu, Te mes sulle meeleperrást om, Minna armasta mes sinna armastat, nink kík mes sinna kittát. Kui niind Josua omma wjisi perrá omman ajian kóndman olli, Póis temmá Te weren útte Túttirikokest istwat te kerjás, nink temmá róíwa olliwa árrá kakkenu, Nink Jyho polest olli temmá Tóbbi allune nink taús paisid. Josua kónneli temmága nink kúisse; Túttár, kék sinna ollet? Temmá koste: Minna olle úts armetu perrájáttetu waene Túttirik, te henda te káijide armust peáp toitma, Minna palle et se helde Essánd tabhas ka omma heldet kátt úlles arowada, nink mulle middági heitá. Josua kúisse weel? Kes olliwa sinno wannamba, sinno Essá ma, nink kuis sinna ni tóbbitses ollet sanu. Temmá koste: minna olle se Mada suggust kummast minno Essánd ehk kúll om kuulnu, Et temmá seddá suurt Runningat om wiwhastannu, nink et temmá kige omma sugguga saie árrá wannotus, nink ónnetusse sisse tóugatus. Seperrást olle minna ka ni armetu nink párrá játtetu. Josua úttel: Kas sulle sis keági ei woi nóu-

anda

anda? Temmá koste: Oh! Essánd, ei keáke, kík abbi nink lotus om minno mann kaddonu, Kui en- negi se, et minna sest Runninga Pojast olle kuulnu, Et temmá olles minno armetu suggu perrást sure ussutawussega omma Ello játnu, Nink omma Runningat nink Essá lábbi omma hámeelisse kúll teggemisse, omma Ello nink Surmaga jálle leppitánnu. Nink minna olle seperrást sijá Suure te weerde istnu, Ehk wahhest se Helde Essánd omma Aida lááp, et temmá omme silmi minno pole kánás, minno ihkamist kules, nink omma Essá hallestusse perrást, minno úttes páiwilisses omma Wjina mákke tabhas wótta, et minna omma Jssó wóis kistodada. Sest minna olle kuulnu, et Runningas kík teep, mes temmá Poig temmált pallep. Josua úttel: mes sinna mulle tabhas anda, ehk meele háád tettá, kui minna sinno arowita, et sinna seddá Runninga Poiga náttá saat.

Temmá koste: Oh! Essánd, mes woi minna waene Sandi Lats tootada, sárátsse sure háteggemisse eest anda, mulle es wóis útsike suremb háteggeminne Jõhtuda, kui se, kui minna seddá ussutawat armo Palget omme Silmiga wóis náttá, kummast minna ni paljo olle kuulnu, minna mótte, minna saas sest paljast nággemisssest terwes nink Sónus sama. Temmá hallelik siiddá saas henda minno waesusse pole káándma, Sest et minna il-

ma

ma Temmä armota pea koolma, nink ärrä nõr-
kuma. Minno Effänd woip möttelda, et minna
teddä sa tennolikkult kummardama, se ei sa mulle
mitte rasse ollema. Arwita minno niid et minna
seddä Runninga Poiga woi Silmiga nättä. Josua
üttel: Kui sinna mulle tahhat Morsias sada, sis
tahha minna sinno iksamist täütä; Temmä koste:
Minno Effänd ärge naarge minno, Sest minna ei
olle mitte wäärt sulle näitsikus, paljo ennämb saas
Teil Häbbi ollema, pälegi minno näotu Többitsest
Ibhof. Josua üttel: Nink and henda tälle tutta,
et Temmä essi se Runninga Poig olles. Üttel,
Minno Tüttär, Sinno Süddä, sinno ärrärik-
minne nink waesus om mull küll tutwa, nink minna
olle se, kelle näggemisse perrä full iksaminne om,
nink minna olle ka seperräst siia tulnu, Sulle minno
Soänd arwaldama, et minna sinno kiki eest sen
Ilman minno armsas Morsias olle ärrä kaenu,
seperräst et minna neide Mada Laste seän, Kumb
eest minna omma Ello olle jätnu, olle löidnu sinno
Soänd maddala, nink himmolikko ollewat minno
nättä, nink Tennolikkult orjata.

9. Tüf.

Se Tütrikofenne kutsuti Kristiana. Satte
mahha temmä jalgu ette, möst neid Silmä
weega, nink es woi peljo, nink rõõmu perräst mitte
kõnnelda: Josua tõst teddä armoga ülles, pühk
temmä

temmä Silmä pissarid ärrä, Nink kõnneli tem-
mäga Sobralikkult nink üttel: olle rõõmsa minno
armas Tüttär, nink ärrä möttelgo mitte katsite,
Sinno Silmä wee lāwā mulle süggawāmbäst Soä-
mette, kui neide illuside Neitside naarminne. Sinno
Tõppe woi minna küll süttitādä, sinno näotu olle-
mist pea illusas käändä, Sinno Essä wõlga woi
minna massa, Sinno õnnetus nink waesus woi
minna küll rõõmus käändä, Kui sinna minno
Soämett armastat, nink minno kullen poot. Sis
peap minno auw, minno Illus maja, nink kiki
mes minnol om, sinnol ollema, nink kiki mes-
sinna minnost pallet, Se peap siindimä. Kri-
stiana koste? Minno fige illusamb Effänd, kuis se
woimolik om, et sinno helde Silmä minno halwa näo
pale woiva kaeda. Sinno lumme walge kae minno
riffotu Ibhō woiva puttu. Kuis woip sinno ar-
must rikkas Süddä armoga minno hädäälisse perrä
iättetu Naitfik pole henda käändä, minna ei olle
mitte ni ausa sinno kängä Rihma pästä, lasseminno
ennegi Sõnus sada sest, et sinna minnoga kanna-
tat, nink sinno armolikkust tootusest, et sinna om-
ma Essä mann minno eest tahhat pälleda. Josua
üttel: Minno ärräwallitu fige armsamb Sõbber.
Ärrä möttelgo mitte minno kõnne ülle katsite, sest
minna olle jo sinno oimman Soämen ausas ar-
wanu nink ärrä wallitsenu, et sinna kiki eest peat
minno

minno Mörſia ollema, nink iggäwetsen armun
nink römum minno man peät ellämä. Wotta seddä
kallist Pärliit nink Sörmust, kumma man sinna
minno Leppingo päle möttlet, nink henda Saja päle
walmistat. Kristjana üttel wärrisemissega. Oh!
minno Effänd, mes peä minna se mann ütlemä.
Ei mitte sinno Mörſia, enge sinno päiwilinne, sinno
fige wähhämb Näitsik. Josua satte temmä Kala
ümbre, nink näüt tälle omma maddalat Soänd,
mitma Sobralikko Sönnu, nink kombidega nink
paljo kallide andidega. Ent se Runningas Hajewo
kuts omma Poiga ütte kirjaga henne manno koddo,
Seddä näüt temmä omma armalle Kristjanalle
nink üttel: Minna peä omma Effä kässu päle sömna-
wötlik ollema, nink koddo minnemä. Ent sel kör-
ral ei woi minna sinno hennega wotta, enge peä
sinno sjiä iätmä. Ent ehk minna kull Jbhoga sin-
nost ärrä olle, sis tahha minna siski wäimun, nink
omma meelega sinno man olla, nink jädä, nink
tahha sinno kirja nink kässu läbbi kaeda, et full röö-
must, nink abbist middägi ei peä puduma, nink
minna sa jälle peä sinno manno tullesma nink tahha
sinno ütte kindmä ellämisse paiko koddo wjia.

IO Tuf.

Päle se Jummalaga jätmissse läts se Peigmees
Josua omma Effä se Runninga Majia. Sää
sajie

sajie temmä aufaste wasta woetus, nink tälle sajie
üts kallis Soömaig walmistetus, nink se mann
se Poig omma Effä Häle käele istotetus ütte Kul-
latse Tooli päle. Sis and se Runningas omma
Wallitusse Keppi omma Poja kätte, nink last
figin omman Running Rjikin kolutada, et sest
aiast sani, fik öigus nink kobbus, ülle fige Run-
ning Rjiki Runninga Poja kätte olles antu, nink
et fik Rjiki allamba, ütfindä Runninga Poja käest
peäs otsina, mes neille eäle waja om. Nink et
nemmä fik se Poja eenpallemisse läbbi peäse sama.
Sis sajie se Runninga Majan ütte armsa mänge
hölliga selle Pojale iälle lautus, ne sömna olli ni-
da. Tenno, Aluw, Rittus, wäggi nink selgus olgu
selle iggäwes walmistetu, ke niid om Järje päale
säetu, nink niid woinust om sanu, seddä täwwe-
ust; Temmä Rjik jaap, nink saifap iggäwes. Se
Runningas käst ka tömeelega kalli Saja tarbis
ommale Pojale fik aufasta walmistada, nink fige
suggutsid kallid andit selle Mörſialle, nink temmä
Söbrulle kinki. Sepäle todi selle Pojale üts kirri
temmä Mörſja käest, nink se olli nida.

Kige illusamb Jssänd, kallis warra nink minno
Henge Peigmees. Minna olles wäart ennembä
sinno Näitsik olla, kui sinno Mörſia, ja minno
tutwa ilmauwota ollemisse perräst, es julgus
minna minno Effändalle kirjodada, siski et sinno
üttele:

ütlemättä heldus, nink maddalus ka minno armota nink römuta Näitsiko päle om kaenu, nink se ärrä ütlemättä ussutarvus nink arm, minno Soänd om ärrä wötnu. Mull om ka figen häddän, nink kurbussen, minno wäega armastedu Essändä Jummalaga iätminne soäme läbbi käänu. Nink minna kaiba ommalle Essändälle, et minna hendä ei jöuwa piddäda, et sinna omma tootusse perrä, sinno waimolikko jälle tullemissegä armun, sinno wasta wöetu Näitsikut saat römustama, et sinna minno ka, ni kawwa kui minna sijn olle, ei sa römuta jätnä, sest sinno Prohweti kulutamisse perrä, olle minna wöras sijn maal. Nink sinno ärrä wallitsemisse perräst ei sa minna ütfindä wihtatus, enge ka üttest paigast töiste heidetus, nink minno naartas nink tettäs ohtu, Sisti om se kii wäikenne se wasta, mes minna se Palgest loda nättä kelle arm kõrgemb om, kui kii Ilmawarra. Joudo om weidi seddä fige wähhämbät hääd massa. Ent minna olle walmis sinno perräst ka fige kallembat hääl meelel kandma, nink sinno sönna päle figin sönna wöttlik olla, nink ei middägi mahha jättä, mes minno sinno armust wöis keeldä, minna oda ihkaja himmoga kunnas minno Essänd omma Näitsikut sest armeto saiussest, nink maast omma wäega armastedu Essä maija saap wjima. Minno Sillmile ei tulle unni, seni kui minna se Palgest

näe,

näe, se illusamb om Innemiste laste seäst. Minno siiddä ei löppe puhkamast, seni kui minno ärrä wallitu röömu: Kroon, omma taggasi tullemisse tootust täütäp. Minno Keelel ei olle üttegi lusti muust kõnnelda. Minno Su tüddinep kii Soöki nink Jooki, minno Hõlm om wäljä kinnidet, seni kui minna omma fige kallimbat Sopra woi ümbre wötta: Oh! minno Essänd, lasse omma Näitsiko himmolik ihtaminne sinno ligudada, nink lasse mull armo sinno een löida, nink rühhi minno römustama, te minna se eggä päiwätsä Risti all sinno tullemist oda. Nink minna sa kii omma kannatust ärrä unnetama, kui minna sinno sa näggemä, nink sinno man ollema. Ke minno Soänd nink Henge kohhalt om hennele wötnu. Minna ei ihka ka ilma sinnota ellida. Sinno oda minna üttest Hommungust töiste, nink minna ei lasse omma Kimald mitte ärrä kistuda, seni kui minno ihtaminne täitedäs.

II. Tük.

Se päle walmist seddämaid Runninga Poig ütte kostusse kirjä omma Mõrsialle neide sõnnuge.

Minno ärrä wallitu, kõrgest nink iggäweest armastetu Kristiana, kumba minna Soämelikko ussutarvusse, nink allandamissegä iggäwes olle kihilanu

nink Jooki walmistada. Nink last ka sëräst suurt Saja Majia tettä, kumma saarnast ütšike Inne-
minne ei olle nānmu; nink last ka figille ommille
Maja piddājille fige Ma ülle tedā anda, et Temmā
se Maja piddāmisse ülle neidega taht Arwo piddādā,
nink et nemmā se Kunniga ~~W~~reen peāse saisima,
felle kätte Temmā seddā Wallitsust olli andnu.
Temmā last ka fige Njiki sissen arowalikkult Pas-
suna hōlliga neid se kōhtu ette kutsu sest Maja pid-
dāmissest arwo andma, nink sajie ka se Suur Tulli,
Pitšest nink Weerlist lāitedus, et ke ilmušutawa
saas lōitus, et ne se Haiswa tulles sisse saas palla-
ma heitedus; Nink keusšutawa lōitās, nink se Kunn-
ninga Poja Lunnastamist ušwa, ne peāwā Kalli
Rōiwastega nink Kuld Reediga ehhtedus sama.
Nink se Kunningas iste ütše Suure Tooli pāle,
kumb Kullast nink Perlist olli tettū, nink Temmā
Eššā allamba wāikesse nink suure es peā ārrā jāma,
nink figist sajie perrā kusšitus, nink perrā nōutus,
kes neide seāst Wa nink sōnna wōttlikko, nink kes
kurja, nink sōnna kuulmata ollīwa. Ne Wa sawa
fik walge Sjidi Rōiwastega ehhtetus, nink saiwa
se Suure Kunniga Poja Maja sisse satedus. Ent ne
kurja nink Sōnna kuulmatta, ke se Kunninga kāssu
ülle astja, nink ilm ušutawa maja piddājā ollīwa,
ne saiwa fik haiswa Tulles sisse heitedus.

Eššā ārrā likkult panti neid Mada Latši tāh-
helle,

helle, ke hendā se Kunninga Poja werrega ollīwa
tāhhendānu. Neid last se Kunningas Henne mannu
turwa, nink wōtt neid ommis Latšis wasta nink
and neille andid. Nink Kunningas ütšel ommale
Poja: Minno ainus nink armas Poig, kum-
mast null ikkes meelehā om olnu, wōtta seddā
Njiki kumba minna sulle iggāwetšes ommandus-
ses olle kinknu, nink wji neid kumbe sinna ollet ā-
rā wallitsenu, minno Kunninglikko Majia, et
sinna neidega ilmarräütlemättā aurwun, nink Au-
wustussen Ellāt nink wallitset.

13. Tük.

Pāle se kōhtu lāts se Peigmees paljo Kunning-
likko Teendridega ütše Kullatše Tōllaga om-
ma Mōrsiat Roddo toma; nink lōis teddā ilda od-
dankult omma maggamisse Kambren pallewatt,
nink ikwat. Satte temmā Kaala umbre, Pūhš
ārrā temmā Silmā wee pišsarid temmā Silmist,
nink wejie teddā fige temmā ommatšide, nink
Sōpruga ušfinaste omma Eššā nink Kunninga
ette: Saāl laul ütš Illus Poisikenne ütš Peig-
mihhe Sullane nidade.

Tejie Abami latše rōmustage hendā,

Ülle se rōdmša Passuna helli.

Kristiana rōmusta hendā,

Se waiw om iggāwetšes rōdmus kääntu,

Önnistetu ollet sinna kiki een.

Et Jummal sulle om Peigmihhes sanu.

Se Saja om sulle walmistet,

Se mes Peigmihhe Meele perräst om.

Se Peigmees last ka ruttu selle Mörssalle wastid Röiwid päle panna, nink fige illusamba Sjidi, Pärli, Kulla nink kalli Kiwwege ehhitada, nida et sest näggemisfest es woi mitte Söönus sada. Nink neide Röiwaste paistusse een, es woi ka Dö mitte saista. Se Ehtega wejie se Peigmees omma Käega omma Kristjanna omma Essä ette, nink kummarid Hendä omma Essä, se Kunninga een nink kōnneli nidade.

14. Lük.

Rige Wäggewänne ärräwäarmättä, Söämeest armastedu Kunningas, nink Essä: Sinno surest woiwusest, Nuwustusfest nink Heldusfest, Pauldas fige Ma ülle, et kiki kumma Sinno Nimme kuulwa, ne peäwä sinno pelgama. Sulle olgu Nuw, Tenno, nink kittus, nink Wäggi niid nink iggäwes, figest Rahwast nink ka minnost sinno Söonna wöttlikkust Pojast, sell Täambätsel päiwäl kummal sinna mulle ütte Kallist Saja Söomaiga walmistat: Kumma Söomaia manno, sinna minno Söämeest armastetu Kihlatut, kiki neide Söprü, nink kutsutuidega omma Kunnig-

likko

likko armoga ümbre wöttat, Reid ausaste Sötat, nink Kalliste Ehhitat, nink kohhalt onumis Latsis wöttat. Rae niid Essänd Kunningas nink Essä, Sjin to minna sinno Essälikko Palge ette seddä, kumba minna sest ärräwanno tu Mada suggust omma Werrega olle ostnu, nink teddä minno fige armsambas Söbras, nink Mörssas olle ärrä wallinu, nink olle teddä minno omme Röiwastega ehhitanu, et minna Hendä temmäge sinno Palge een, sen Kunninglikkun Tarren omma Essä Käega iggäwes lasse kihlata. Minno Essänd Kunningas nink Essä! Minna palle et se, se minno Söänd om wötnu, ka sinno Silmi een wois armo löida. Lasse se teddä minna Mörssas olle wallitsenu, Sinno armas Tüttär olla! Lasse se kelle ärrärikimist minna Henne päle olle wötnu, Pühä nink sinno meele perräst olla! Lasse se kelle wannet minna ni Kallist, nink mörrust olle masnu, iggäwes sinno mann önnistetu olla. Lasse se, kelle rasse wölla eest minna Käe mehhes olle sanu, se wölg tälle iggäwes mälletä-mättä olla. Lasse se, kelle eest minna es häbbene koolda, Röömun sinno een elläda, nink sinno suurt Nimme, nink üttemättä Heldust iggäwes kittä. Minno Essä, se sinna minno eenpallēmisse päle, selle ilmsönnarwöttmatta Suggule jo enne ollet armo tootannu, nink minno Hämeele nink tahtmissse perrä, Minno sinno Poiga, se ärrätougatu Ma-

da,

da, nink temmä perrántullejide ärräríkmiſſe eest ollet karristannu. Oh! mälletä neid Nagla tähti, kumbe minna neide eest omme Jalgu, nink Kätte ſiſſen ſulle näütä, nink laſſe neid ſe läbbi armo Pöidä, meſ minna neide eest olle tennu; Unneta iggäwes minno Mörſia ärräríkmiſt, Nink laſſe neid kiki minno perräſt ſulle armsa, nink waſta-wöttlikko Laſſe olla.

15. Tüf.

Se kōnne manneſ woi Kunningaſ Hajewo hendä mitte piddädä, töſſi ülleſ, nink ſatte omma Poja, nink temmä Mörſia Kaala ümbre, nink üttel: Minno Poig, nink minno Tüttär. Kik meſ palleſdu, olgu ja nink amen, kik meſ minno, peäp iggäwes ſinno, nink ſelle ollema, keddä ſinna ollet armastannu, nink jämä iggäwes. Se päle laſt ſe Kunningaſ Hajewo ſeddä Mörſiat ſe waſtſeſt ehhitedu Kunninglikko Majia wja, kōhhe kik Kunninga Majia piddäjä, Wörſti, nink kik wa Rjiki allamba Kunninglikko waſtſe Saja Rōiwasteega olliwä kōkko tulnu, Kell figil Palmi pu oſſa kēen olliwä; Ne ſatterwa omme Pōlwi päle mahha nink Lauliwa.

Onſuſ; Kittuſ, Auruſtuſ,

Olgu nüüd iggäwes Kunninga Pojale,

Ne nüüd üts Peigmeeſ om.

Iggäwes

Iggäwes ſaiſko ka ſe maddaluſſe Kroon.

Auru olgu Täämbä ka,

Kunninga Mörſialle.

Ke Illuſaſt om ehhitet,

Ke Täämbä wjiduſ ſaap,

Se Saja Majia ſiſſe.

Se Mörſia ſajie ütte Kunninglikko Kroniga ehhitetuſ, nink kik Kunninga Mōiſa Teendri tul-liwa üts töiſe perrän, nink Kummardiwa omme Pōlwigä, ſe Peigmihhe, nink Mörſia een, nink ſōudſiwa neille önne. Nink figille kingiti kallid andid; Nink mitman Koorin Laulti figeſuggutſe Mångoga, nink ſuur Rōōm, nink hōiſtaminne olli figin paigun, meſ üttegi Silm ei olle nännü, ei ka üttegi Rōrw ei olle kuulnu, nink üttegi Jime-miſſe Sōāmette ei olle tulnu, nink ſärätſe Rōōmu päiwä olliwä üts töiſe perrä, Neide Saja wōride ſeän, eſ olle ütteki Waino ei ka tulli. Nink kik ſe Saja Majia olli nji Illuſaſte ehhitetu, et ſeddä kaeda eäle wiſjält eſ ſa, ni et ſäräſt Auruſtuſt eäle ei olle kuulda. Minno ſōudminne om ſe, et minna ka ſeddä Kunnigat, nink temmä Poiga ſärätſen Auruſtuſſen wōiſ nättä nink Orjata.

(Pühhide nink ärrä Lunnaſtetuide Arw nink Tenno.)

Kui ſe Jummalä Poig Surel Redil omma mōrru Kannatuſt olli löppetannu, nink omma Henge

Henge Jummalä omma Essä kätte olli andnu: Sis tulli temmä Jummalä Paradissi sisse, nink Töjie ütte Innemisselikko Henge hennega, te üts kurri Rõwel olli ollnu.

Jummal se Essä üttel ommale Pojale, kas sinna se ütte ainu Henge eest ni paljo ollet kannatanu? Se Poig üttel: Ja enne kui Temmä piddi kadduma, sis tahha minna weel temmä perräst ni paljo kannatada. Ent oda ennegi minno Essä, minna tahha jälle alla minnä omma Hauda, nink ülle Hommen Päiwatõusten ütte Suurt hulka tuwra, nink eddespeidi weel minno ärrä Lunna-stetuist mannu tuwra, et sinno Maja peap täüs sama. Se ülle rõmuist henda Jummal, nink ne Taimalikko Sõawäe hulk ni wäega, nink Pauli-wa nida:

Suurt woimust nink suurt saaki ka,

Se Lõuwo toop Täambä hennega;

Au, Kittus Tenno woimus ka,

Sell Wäärjal olgu ütsindä.

(Ne olliva paljo Pühhide Jhho kumma
olliva magganu.)

Tõisel Pühhä päiwäl Hommongult tulli se Jummalä Poig jälle, ei mitte ennämb se ennitse Koolja näoga, enge kui se õige ärrä wäärdiä Sõd-damees, nink Töjie Hennega mitto Tuhhat Innemisse Latssi, kumbe temmä kiki se Surma, nink

Bõrgu

Bõrgu kurgust olli ärrä pästnu. Sis kuulti Paradisin weel suremb rõõmuhaäl, nink hõiskaminne.

Üts kõrd tulliwa jalle Sadda Tuhhat, Nelli kummend, nink nelli tuhhat wäikeisi Latssi, kummil figil werritse Pä olliva, kummille Jummalä Poig jälle Ello olliandnu, se ülle olli jälle suur Rõõm Jummalä Paradisin.

(Ne Ilm sūtä Latse Petlehemini.)

Kui se Jummalä Poig tuus, et Temmä mõrru kannatus, nink süggaw allandaminne ni paljo Hengi olli wõitnu, Nink se ülle Paradisin särane Rõõm olli, sis unnet Temmä omma waiwa, Nink tennäs omma Essä, et temmä tälle lubba olli andnu se Reisi päle minnä, Nink täll olli Lusi Innemiste man ellädä, et temmä paljo Innemissi woidas, nink sega omma Essäle paljo Rõõmu wõis tettä.

Ent Jummal armast omma Poiga ni wäega, et Temmä ütte Silmä pilku teddä ommist Silmist es woi ärrä laske, nink temmä jälle ma päle tulli, neid kurblikko Innemissi rõmustama, Reid nõrku finnitama, Ent kiki Innemissi Temmä üllestõssemissegä julges teggemä. Sis üttel Jummal: Müüd om küll: Nink Temmä lähhät Eliä Tõlda, ütte suure Pilwega alla, nink paljo Engliwega, nink last omma Poiga koddõ tuwra, nink pand teddä omma Häle kaele. Nink se Poig toot omma Jummalaga iätmissä mann neille Innemissille, et

Temmä

Temmä seft sani omma Essä man, Ent sisti ka neide Innemiste man eggapäiwä ammat Ilma ot-
sani tabhas olla; Nink et figille woimus olles tem-
mä perrä tulla, kumma temmä sisse sawa ustma,
nink iggawes temmä manno jada. Jummalä
Pojal olli temmä Jummalaga jätmisse mann üts
armastajia, Sel olli nimmi Peter. Se kätte olli
Temmä Paradisi ajia wöttmid iätnu. Selle kir-
jut Temmä taggasi, nink tallit Römuga, et ütte
Tunni man Kolmtuhhat Innemissi. Nink pea
jälle Wjis tuhhat Innemissi olli kokko foggotu tälle
perrä minnemä. Nink nida kasti se Ustjide arw
Päiwäst päiwäni, nink nida sajie se Rõõm Para-
disin Päiwäst päiwäni ikkes surembas.

(Petri Juttus.)

Ent kui se ilma pääl paljo kurbust olli, et ne
Innemisse ommaLunnastajiat ennämb ommaSil-
miga es näe, Sis lähhat Temmä Paradisist ütte
Kastu, ehk Rõmustajiat neide mannu, ke neid piddi
Rõmustamma, nink Tõtte sisse saatma, nink
neille Tunnistama, et Temmä niüd ni Rõrgette
Jummalä Häle kaele om üllentedu, et tedda en-
nämb Jhholikko Silmiga ei woi nättä, seft temma
woimus nink auruustus om nji suur, et tall Jum-
malaga ütte fuggune Wäggi, nink au om. Temmä
om Wäkkew, seperräst woip temmä neid kaitfa.
Temmä om tige teedjä, seperräst om tälle ka tem-

mä ominatside saius, nink wacsus tutwa. Tem-
mä om figin man ollew, Seperräst om temmä
ülle tige Taiwa lännu, et temmä tit täüdas, Se-
perräst ei olle temmä neist eäle ärrä lahkunnu, enge
ikkes kessen neide seän. Se ülle sajie suur Rõõm
neide Ustjide Innemiste seän ma pääl, nida et neide
Lunnastajia perrän tullejide arw Päiwäst päiwäni
surembas sajie, nink se Jummalä Paradisi Ma-
ja, ennämb sajie täüdetus? Ent se arw naksii per-
räst ajast ajani taggasi jama, Nji et weidi Inne-
missi Paarradisi himmustiwa. Sis es kuulda ka
Taiwan ennämb säräst rõõmu, nink hõiskamist.
Enge kuulti enne, et üts Päiw olles säetu, Kunn-
mal se Jummalä Poig suure Wäe nink Auruustus-
sega, nink paljo Tuhhanda Engli dega jälle ma päle
saas tullesma, nink omme armastajid, figist kol-
gest kokko foggoma, nink Hennega Paradisi sisse
wõtma. Ent neid üllejānu Innemissi, Tullega
ärrä pallotama; nink seft Päiwäst sani Paradisi
ust kinni fulgma. Ent omme armastajidega saap
temmä ütte Kallist Sõõmaiga piddama, kumb jo
Kuus tuhhat, nink Saitse sadda ajastaiga om wal-
mistetu. Nida sawa ne Jesusse armastajia särätse
rõõmuga täütedus, mes ütseite Silm ei olle nännü,
ütseite kõrw ei olle kuulnu, nink eäle üttegi Inne-
missi Sõõme sisse ei olle tulnu.

Üts Jutt Jummalä Poja üttest ainust
palwest.

Se Jummalä Poig tulli üts kõrd ütte palwega-
omma Essä ette, Seddä es woi se Essä tälle
Temná suure Sõnnawõttmisse perräst mitte
keelda.

Se Poig üttel: Kinki Essä mulle ommandus-
ses üts hulk Innemissist ma päält, kumbe sinna
ollet Ponu.

Se Essä üttel: Ja minno Poig, Håmeelega,
ent mes tahhat sinna neide kõlbmatta, Sõnna
kuulmatta Rodu asiuga tetta.

Poig koste: Minna tahha neid Taiwatte wjia.

Se Essä üttel: Nemná sawa mejie Illusat Tai-
wast Rojatses teggemä.

Poig koste: Minna tahha neid Englis tetta.

Se Essä üttel: Se ei lä eäle kõrda, sest neil om
pattlik Pihha nink werri.

Se Poig üttel: Nemná peäwa wastfes Siin-
dimä, nink enne pattust mõstus sama minno Wer-
rega.

Se Essä üttel: Se om hä minno Poig, ent
maräst arwo es sinna tahhat? Kas sinna neid furi
Essändit tahhat, ehk neid Pühhi Warriseri, nink
Kirjätundjid, ehk neid Rikjid, nink Aulid sest Il-
mast.

Se Poig üttel: Oh! ei mitte, minna tahha
neid waesid pattatsid.

Kui sis neid Innemissi läbbi otsiti nink tah-
heti selletadä; Sis löiti et fik Innemisse pattatse
olluwa, Nink nida sajie se Terwe Ilm selle Pojalle
perrändusfes antus.

Se Poig üttel: Oh! üts suur ande; üts ar-
mas ande; Oh! et minna fik Innemissi wois
Taiwatte sata.

Ent minna ei olle neid fiki ärrä wallitsenu, ei
ka Essäst pallelnu, enge ennegi neid waesid pattatsid.

Sis saiwa ne Innemisse Tälle läbbi otsitus,
nink löiti, et üts wäikenne hulk olli, ke Hendä
waesfes pattatses tusiwa, nink tunnistiwa. Sest
se suremb hulk arwsiwa hendä Rikkas, Pühhas,
õnsalikkus nink õiges. Ent ne ke hendä waesfes
pattatses tusiwa, neide Nimme saiwa Ello Rama-
tohe kirjotetus, nink tälle ärrä wallitsedus, nink
Jummalä Poja perrändajis wasta wõetus.

(Üts Jutt üttest Rikkast Pojast ke ütte Sandi
Tüttärd armastap.)

Üts Illus Rikka Mihhe Poig olli, se
armast Henne sissen omma Essä Aidnikku
Tüttärt. Sesamma olli Tõbbi allane, nink wigga-
lanne nink näota; Nink päle se fige omma Essäga
sest ajast wäljä tõugatu, nink tälle olli keeletu, et
temnä omma Ello eäl es peä omma Essändä Sil-

mi ette tullesma, selle et Temmä Essä temmä Illusat aida olli teotannu, nink seddä fige illusambat wiljä ärräriknu.

Se armastaminne olli figille imme nättä. Nink pälege Sääräne Mees, kell lubba olli parrembat wallitseda, et temmä seddä waest Tüttrikofest es woi mahha jättä.

Temmä Essä tees seddä, sis mötliwa fik ne Sullase, kuis mejie Essänd henda nüüd omma Poja ülle saap wihhastamma, feddä Temmä enne ni wäega om armastanu.

Ent se assi kaänd henda kohhalt toisite, Se olli selle Essälle öige meele perräst, nink Temmä kitt omma Poiga, et temmä omma armo, se fige wähhämbä, nink ärrä wannotumba pole olli kaändnu. Nink se Essä üttel: Sest tahha minna öigede omma Poja ussutawust tutta, kui temmä armust seddä waest Tüttrikofest ommas wöttap, sis om temmä töest öige mattal. Kui minno Poig temmä mitmasuggutsid ärrärikmissi süttitap, sis om temmä kittetu Tarkus, nink arstmissi Rohhi öige, se middägi massap, kui temmä se Tüttrikofesse, nink temmä Essä wölga ja kahjo, mes mulle om sundinu, saap tassoma, sis om temmä töest hallelit nink ussutaw, kui minno Poig temmä perräst minno wannet, nink ahwardetu nuhtlust henne päle wöttap, Sis om temmä arm Töemeelilik, nink

nink Söämelik! Nink nüüd tahha minna temmä Sönnawötmist kaeda. Hoigas omma Poiga, nink üttel: seddä ärräwannotu Tüttrikofest, se mulle mitte minno Silmi ette ei peä tullesma, peät sinna mahha jätmä, ehk temmä assemell omma Hä, nink werrega masina.

Se Poig koste römuga: minno arm temmä wasta om ni suur, et minna omma Hä nink werrega seddä armo weel ei Jöuwa ülles näütä. Se Essä koste: Kuis sinna sis omma armo tahhat näütä, et nättä saap, et sinno arm öige kindmä om? Minno Essä: Ke sinna mulle armsamb ollet, kui minno Hä nink Werri, sissti tahha minna temmä perräst sinno, nink Sinno Illusat Majia mahha jättä, nink se Tüttrikofesse mannu, temmä Illiste majia minmä, nink haäl meelel temmä perräst waeses, armetus, ärräpölletus, mahhajätetus nink ärrä wannotus sada.

Se Essä üttel: mes peap se sis tähhendämä? Poig koste: se Tüttrikofenne wois mulle üteldä, Temmä ei olle minno Saarnane: Seperräst tahha minna temmä Saarnatses sada, et minna temmä üttesuggune olle, et mejie woime kofko sundidä.

Se Essä üttel: Ent sis ei tohhi sinna ka ennamb minno Silmi ette tulla, selle et minna teddä olle ärrä wandnu.

Se Poig üttel: Nuhtle, nink karrista minno ni,

ni, et mejie möllemba woime sinno Silmi ette kulla,
nink iggäwest armo löida.

Se Essä üttel: Jättä omma Ello se Tütrikokesse eest, sis peäv temmä sama ärrä leppitetus, nink sinno affemel minno Tütrikokesse, nink sinno per-rändäjäas sama; minna möttle seddä ei sa sinna iggäwell teggemä.

Ent se Poig armast ni seddä Tütrikokesse, et kui temmä kumme Pääd olles olnu, Temmä olles neid temmä eest ärrä andnu.

Se läts wäega se Essä Soame läbbi, et Temmä waese Sandi Tütrikokesse perräst ommalle armalle Pojalle es woi armo anda, enge teddä se eest piddi ärrä andma.

Sisti es jättä se Poig seddä! Nink se Essä pand fik nuhtlust temmä päle; Nink se Poig sajie selle Essäle, säwätsse ussutawusse perräst paljo arm-sambas, nink se Tütrikokenne ka, ni et temmä teddä fige Sönnawötklikkumbas, ussutawambas, nink allandlikkumbas Pojas piddi.

Ni armast Jummal Innemist,

And omma Poiga mejie eest.

Üts Jutt üttest Wonaft, ke ütte Sutt,
Löwwi, nink Kahro om ärrä wäardnu,
nink ärrä tapnu.

Jummal se Essä, ei armasta üttegi suggu Lood
Jasiu ni wäega, kui neid Lambid, neide wag-
gausse, maddalusse, nink kannatusse, nink tullu
perräst; Seperräst om temmä ka üts wagga, nink
meleperrälinne Woonakenne ikkes Henne mann
Taiwan; Seddä wöttap temmä saggede üstä, nink
tall om essiärrälit melehä temmäst, Nink temmä
om ikkes Jummal se Essä mann, nink temmä
ümbre, sest temmä moistap kōnnelda, nink teep
fik mes se Essä tahhap; Se Woon om ni wanna,
et temmä algmist ei olle tedä, nink ei woi ka en-
nāmb koolda. Ent temmä om, nink jāap iks üts
essiärrälit Woon, et temmä saarnast ennāmb ei
olle nättä. Ent Jummalal sel Essäl, om ka suur
Hult Lambid ma pääl, Kumbe ülle temmä paljo
Karjusid olli säädnu; Essi ärrälikkult neid kittetu
Karjusid, ni kui Abraham, Isak nink Jakob olli.
Ent sääl olli üts wiyhane Sussi, Löwwi nink
Kahro.

Se Sussi om Kurrat.

Se Löwwi om Patt.

Se Kahro om Surm.

Ne leppewá üttemele likkult tõine tõifega kofko, et nemmá es tahhas seni hengátá, kui nemmá Jum- mala se Essá Lambid ollese hukka saatnu, nink árrá kistnu. Nemmá wihksiwa neid waesid Lambakeisi dõd nink Páiwá, nink es anna ka armo neille Kar- jusille, ni et wimáte ne waese Lamba ilma Karju- sita olliwa. Ne Karjuse Raibsiwa seddá Jumma- lalle, ja ne Pühhá Englitesse ka, ke ka neid Lam- bid wáega armastíwa kaipsiwa seddá Jummalalle, nink ütliwá! O sinna suur Jummal, prugi ommete omma Suurt woiuust, Se wihhatse Soe, Lõwwi nink Kahro wasta, et sinno waese Lambakesse ni Hal- lelikkul wissil ei sa árrá kistsotus, se om meille wáega halle náttá, mejie ei woi seddá mitte károwa kanda.

Jummal se Essá, last kige se Ilma ülle hoi- gata, ke seddá kurja Sutt, Lõwwi nink Kahro saas árrátapma, Selle tahhap temmá kumme tubhat punda Kulda anda. Se pále waiwas hendá eggámees wáega, ent keáge es kõhta seddá tettá, fest neide Kurja Elláide nággio olli wáega hirmus, nink neide Hamba olliwa wáega terráwá, nink hirmu, neide joud olli wáega suur, nink wihhane, Nemmá es pelgá üttegi Mõõka, ei ka muud Soá Rjista, es anna ka armo üttelegi Innemisselle, olgu kes taht, seperrást piddi eggá üts neide eest tagga- nemá, nink neid waesid Lambid ütfindá játmá. Ne Karjusse nink ne Engli Raibsiwa seddá jalle Jum- malalle,

malalle, nink ütliwá. Kui sinna suur Jummal mitte Taiwast omma suurt wákke ei prugi, sis om kík kaddonu, nink sulle ei sa ütte ainust Lammaast jámá. Seperrást last Jummal se Essá ka jalle Taiwan hõigata, ke neid kurje Elláid wois árrá Hætádá, se peás ütte Kullatse Toli páál Jummalala Háál káel istma, nink tälle saas kík Wallitsus ülle Taiwa nink ma. Ent nemmá es kõhta mitte neid waesid Jummalala Lambakeisi neide kurje Elláide kurgust árrápástá; Se ülle saiwa ne armsa Engli- kesse wáega kurwas. Nink nátsse, sis tulli se wagga Jummalala Woonakenne Jummalala se Essá mannu nink üttel: Minno Jummal nink Issánd, anna mulle lubba ma pále minná, minna tahha seddá kurja Sutt, Lõwwi nink Kahro árrá tappa, nink sinno kaddonu, nink pillato Lambakeisi neide kur- gust árrá pástá, nink tettá et nemma rahhun ellá- wá, nink sinno Karja Laut nink Karri saap sures sama.

Jummal se Essá peljás, et ne kurja Elláia sawa minno armsat Woonakest ka árrá kistma, Nink Jummal tees, et nemmá seddá olliwa áhwardánnu, táll olli ka se Woonakenne wáega armas, nink es tahha Teddá háál meel Hennešt árrá lasse. Nink wimáte siski last temmá teddá. Se Jummalala Woonakenne ke mõist kõnnelda, láts Ma pále, ots neid waesid árrá-pillatuid Jummalala se Essá Lam-
D bakeisi

bakeist kofko, fige ma oonde nink Rahkide sisest, kofhe nemmä se Soe eest olliva ärrä kāknu, nink üttel neille: Minna olle se Jummalä Boon, nink olle seperräst Tairvast tulnu, Teille waesille Lambakeisille Rahho saatma, neide kurje Elläijide eest, fe ö nink Päiwä Teije werre perrä otswa. Seperäst olge röömsa, nink hoitke hendä minno kullen, minna tahha Teije een minnä, Jhho nink Ello Teije perräst julguda ärrä anda. Minna tahha Teije ussutaw Karjus sada, nink ei mitte paggeda, kui häddä tulley, minna tahha ööd nink Päiwä walwa, nink Teije Wainlaste wihha kōrwalle sata, et Teije fest ei peä koolma. Hoitke hendä ennege minno Hääle pole, nink tulge minno perrä, Sis ei peä Teist ütsiki Hukka saama, nink ütsiki kurri Mōtsalinne ei peä Teid minno käest ärräkistma. Ent fest et ne waese Lambakesse wäega Jssotse, nink Jannotse, ja ka jōuwota olliva, Selle et neil ütteki Karjust es olle; Sis weije se wagga Woonakenne neid ütte Terwe Sōdä ma päle, nink wārski we mannu, kon Nemmä hendä jälle woisi kostutada. Nātse ne kurja Elläjä saiwa seddä tutta, nink saiwa wäega wihhat: ses se Jummalä Woonakesse päle, fe neid Lambakeist saat, nink möttliwa teddä ärrä Sūwvā, nink üttelisse seddä Karja ärrä kistu. Nink se wagga Jummalä Woonakenne weije omme Lambid warjo paika, et neil kurjel Elläjäil neist ossa ei sa, nink

käänd

käänd Hendä ütsindä se wihhatse Soe, Lōwwi nink Rahro wasta, ötse kui tahhas Temmä neid ärrä ajada, nink ärrä Sūwvā. Ne Hirmsa Elläjä peijewä seddä Marus, nink mötliwa, Kuis se waene Woonakenne ni julges om sanu, nink om meille ennege üts Su täis, nink tahhap meid trotsi. Konna meije ommete Tuhhat Lammast, kiki neide Karjustega, ütte kōrraga woime ärrä neeldä, nink ei sa sisiki Sōnus. Nink nemmä hariwa seddä waest Woonakesst finni suure wihhaga, nink purriva Tälle wijs Haba, nink laktiwa Temmä werd, nink jät: tiwä teddä pool Koolu mahha, nink rühbewä seddä Karja otsma, nink ärrä tappa. Ent kolmandel Päiwäl saije se wa Jummalä Woonakesse werri neide Rōttun Margunas, nink Surma rohhus, et ne kolm kik üttelisse äkkitselt mahha sattewa, nink ärrä kooliwa. Ent se werrine Jummalä Woonakenne saije jälle ellawās. Nink rühk omma Karja perrä, nink löis et Nemmä kik peljust olliva ärrä pillato, nink koggus neid kiki jälle kofko. Nink üttel Lambal olli se Süssi sisēse fonda wäljä kistnu. Sis sääd Temmä Karjusid neide Lammaste ille, nink üttel neille Karjusille: Ne waese ärrä kaddonu nink pillatu Lambakesse omma minid neide Wainlaste käest Lunnastetu, nink öiges tettü; Minna olle neidega Tappelnu, nink neid tapnu nink ärrä wäardnu. Neid minno werriksid Hawu kanna

minna

minna Tunnistusse Tähhes. Minno werri om selle
kistjälle Soele, selle Röökwälle Löwille, nink kan-
gelle Kahrule markun olnu. Ent neille waesille
pattatfille, ehk Lambakeisille, om minno werri arst-
misse Rohhus, nink Lunnastamisfes sanu. Eddes-
päidi woiva nemmä julgede fuvwa nink juwva;
Se kurri Susfi om omma woimust neide ülle arrä
kaotannu, Nemmä peäwä niuid rahhun ellämä,
nink henda kaswatama. Se Jummalä Lammaste
Laut peäp Surembas Tettus sama, nink kif esfinu
Lambakesse jälle otsitus, nink manno todus sama.
Nink Teije peäte neid Söötma halja Haina päät.
Ke többitses saap, se peäp minno werrega woijetus
sama nink süttitetus: Nink se Jummalä Woon
läts jälle Jummalä se Essä mannu Taiwatte, nink
Temmä Jhho kullen olli wijs Haba, kumbe Temmä
sen Taplusfen neide Wihhaste mötsalistega olli sanu;
Ne Hara ei sa eäle Terwes, enge Joostwa ikkes
werrest. Nink se Woon säeti Jummalä se Essä Häle
käele, ütte kullatse Tooli päle, nink suur Rööm nink
Paulminne kuulti Jummalä Englide seän, Ne Lau-
liwa nink üttiliwa:

Se Woon ke om arrä tappetu, om wäärt
wötma, Kittust nink Tenno, Temmä werre läbbi
om arrä tappetu, neide waeste Lambakesse kurja
wainlasse, kumbe ütse Engel, ei ka Innemisfe
Lats es woi wäärdä, eiga arrä ajada, kumma neid
Jummalä

Jummalä Lambakeisi tappiwa, nink söiwä ilma
armota. Rööm om niuid Jummalä Karjalle,
kumbe arw eggapäiw saap surembas; Se Woon
ke om arrä tappetu, om Jggäwetse Nuwo Wäärt.

Jummalä Woonast, Nink Hääst Karjusest.

Jummal se Essä Taiwan olli wäega Röömsa,
et Temmä armas wagga Woonakenne jälle
Koddo tulli, nink et ne wihhatse mötsalisfe
teddä kohhalt es olle arrä kistnu, wött teddä omma
Üstä nink üttel tälle. Minno fige armsamb Woo-
nakenne, niuid ollet sinna mulle weel paljo arm-
samb, Selle, et sinna minno arräkaddonu Lamba-
keisi, neide wainlaisfe kurgust ollet Lunnastanu,
kumba muido feägi Taiwan, ei ka ma pääl es woi
tetta. Sinno ussutawust, nink kannatust ollet sinna
ütlemättä ülesnäidanu. Sest ajast peäp fulle se
Jggäwenne au ollema, nink sinna peät figist Taiwa
Elläjist sama Nuwustetus. Nink minna ei tahhe
fulle ütfindä laste minno Hääl kael istu, Enge minna
tahha fulle ka kif minno Lambid ommandusfes
anda, et sinna neide Jffänd nink Karjus ollet.

Nink se Woon läts Taiwan Zioni mäe päle
saisma, sääl saije tälle mannu arwatus sadda nelli-
kummend nink nelli tubhat, neil figil olli Jummalä
Nimmi

Mimmi neide otša kirjotedu, ne lätšiwā ikkes se
 Woona perrā, kōhhe temmā eāle lātš. Nink ne ol-
 liwa Neitši, ke se Woona werrega olliwa ārrā oftetu,
 nink ma pāālt ārrā Lunnastetu. Nink se Woon
 iste jälle Jummalala se Essā Hāle kāele, se Kullatse
 au Jārje pāle. Sis tulliwa kīf ne, kumma Jum-
 malat seddā Essā orjasiwa, nink satterwa se Woona
 Jārje ette mahha. Nink ūts suur hult kumbe ūt-
 sike es woi arwata, ei ka luggeda, tulliwa se Woona
 Jārje ette walge Rōiwastega kattetu. Nink urbe
 ošsa olliwa neide kāen. Ne Tānnitiwā sure hālega,
 nink ūtliwā. Onsus olgu selle, ke Jārje pāāl istup,
 meije Jummalalle, nink Woonale. Nink kīf Engli
 saisiwa se Jārje ūmbre, nink Lauliwa ūtte wastet
 Paulu, kumba keāgi es woi ārrā oppi nink ūtliwā.
 Kittus, Au, nink Tenno, Tarkus nink Joud, nink
 Kangus olgu meije Jummalalle, nink Woonale.
 Nink neide Englīde arw olli mitto Tuhhat kōrd
 tuhhat. Ne ūtliwā, kīf sure hālega. Se Woon
 ke om ārrā tappetu, om auwus wōtina Wākke
 nink Rikkust, Tarkust nink Kangust, auwo, Kittus
 nink Tenno. Nink Jummal se Issānd last kīf
 ma Rodu asiu tulla, Wee sisest kīf Kallu, nink
 Tuulest kīf Lindu, ne piddiwā kīf omma wiissi perr
 seddā Woonakest auwustama nink Ritmā. Si
 tulliwa ka Katškūmmerd nelli wanna Pūhha
 Mibhe, Halli habbendegā, ke ma pāāl Jummal
 Karjuse

Karjuse olliwa olnu, kumbe seān ka Darwid omma.
 Randlega olli, nink nūūd Dōd nink Pāiwā Jum-
 mala Jārje een saisiwa nink teddā orjawa, neil
 olliwa kigesuggutse arinsa māngo neide kāen, ne
 kumnardiwa omma Palge pāle se Jummalala
 Woona een, Māngsiwā nink Lauliwa mi illusaste,
 et ka ne Engli se ūlle rōmustiwa. Nink neil olliwa
 kigil kullatse Krooni neide Pā pāāl, neid heidiwā
 nemmā se Woona Jalgu ette, nink ūtliwā: Sinna
 ollet ūtsindā wāārt wōtina, Kittust nink auwo. Sest
 mes keāgi Taiwan, nink ma pāāl es kōhta, seddā
 ollet sinna tennu, Nink ollet Rahho ma pāāl, nink
 Rōōmu Taiwan tennu. Nink se Woon lātš omma
 Kullatse Jārje pāāl omme Lammastemānu, nink
 kārwe neide een, nink tuus omme Lambid, kui
 ūts ūssutaw Karjus, Nink ne lamba tusiwa teddā
 jälle. Nink temmā weije neid illusa lūstlikko Sōdā
 ma pāle, nink ne Lamba suggesiwā, nink neid saije
 arwamatta tuhhat kōrd tuhhat. Nida et neid wi-
 mātē keāge es woi ārrā arwata, Se ūlle rōmust
 hendā Jummal, nink temmā pūhha Englika. Ent
 ne hāsiwa Siffa saiwā ārrā lahbutetus, nink Sutte
 ošsas antus, Sest neid es salli Jummal se Essā mitte
 sukfuge.

Kuulge arma latse, kuulge kui se suur Jummal,
 se maddalusse perrāst omma armsat Poiga Jesust
 ūllendāp, nink Auwustap. Sest Jesus om se kige
 armsamb

armsamb Woonakenne, ke henda tige Ilma si eest ni kannatalikkult om lastnu tappa. Temmä ei olle mitte ütte uhke Hobbese, ei ka kistiä Soe saarnane, Enge ütte waese Woonakesse saarnane. Se perräst opke temmäst maddala ollema, sis saap teid Jummal ommal aial üllendämä. Opke temmäst kannatalikko ollema, sis saap Jummal teid omma üstjä wöttina, Teid armastama, kittmä nink iggäwes römustama, nink kostutamma. Ent se Taiwalik woonakenne Jesus om sisti ka Karjus: Meije risti ustja ollema temmä lamba. Nink seperräst om temmä hä nink ussutarw Karjus, et temmä ello iät-kap omme lammaste eest. Ke omme lambid ellon hoijap, ke ka ommille lambille iggäwest ello annap. Temmä Södäp neid halja haina ma pääl, nink wiip neid wärski wee mannu; Käüp neide een sissee nink wäljä. Temmä hoijap neid se pörgulikko söa wastä; Neidenimme omma temmä kätte sissee tahhentetu. Seperräst pallelge, nink walwke eggä päiwä, et teije tunnesse, Et teije nimme Woona Ello ramatun löitäs, kon kiki Jummalala woonakesse nimme omma ülles kirjotetu, et kui teije ussutarw Karjus saap tullesma, et teije römuga temmä päle wois kaeda, nink temmä mann olla iggäwes.

Üts Jutt üttest kannast, kell Rastöiskummend kannasid olli.

Ütskörd olli üts Klokstia kanna nink täll olli katstöiskummend kannasid; Neid wött temmä omme siwu alla, peesit nink töit neid. Kui se kull tulli, sis läts temmä neidega warjo alla, et se kull neid es woi ärrä wötta. Se kull saije wihsatse, nink teggi ütte leppinkutt töiste kullega, et nemmä es tahha enne mitte hengätä, seni kui nemmä seddä Kanna, nink temmä kannasid olles ärrä söönu. Ne töise kulli ütliwä: Meije tahhame enne seddä Klokstiat kanna ärrä siwvä, perräst omma ne kannase kiki meije woimuse all. Ent se es lä kuige korda, sest se kanna walw ööd nink päiwä, nink kaije ni henne ette, et ne kulli tälle, nink temmä kannasille middägi es woi kahjo tettä. Ent iohu et üts kannakenne töiste manno es jä, enge taht hennelle effi töitust otši. Sis haard teddä üts kull finni, nink üttel tälle, kui sinna tännitāt, sis tahha minna sinno ärrä siwvä. Ent kui sinna mulle omma Emma juhhatat, kost minna teddä hõlpsast woi kätte sada, sis peät sinna ellämä, nink minna tahha sinno toita nink hoita. Se kanna poig üttel: Ja minna tahha omma Emma sinno kätte sata, lasse mull joosta, minna tahha ilda öddankult henda ni sada, ötse kui minna kaddonu olles, nink minna tahha

tahha sure hälega ziuku, Ip, ip ip. Sis saap minno Emma omma wiissi perrä joostma, nink minno otsma. Sest konn minna ziugu, säält woite teddä löidä. Nink se sündi nida. Nink se kloksia kanna woeti kinni, nink fik ne kannase saiwa ärrä pillatus. Nink ne kulli olliwä wäega röömsä nink ütliwä? Kolmandel päiwäl om suur pühhä, sis tahhame neist kannasist hennelle Söömaiga tettä, nink neid ni karwa wangin hoita. Ent se fige suremb kull üttel: Ei mitte, ni karwa ei tahha minna mitte paasto, Temmä haard seddä kannast kinni, ke seddä Emma olli ärrä andnu, nink kist teddä omma kistega katsti, nink soije ärrä. Suure pühhä Hommungult tulliwa fik kulli kofko, nink eggäuts tabt sest kloksias kannast middägi siuwä. Ent seni kui nemmä essi kessen riidliwa, sis kist se kanna henda neide käest wallale, nink lennas ärrä, nink rüht jälle omme ärräpillato kannaste perrä, kohhe nemmä henda olliwä ärrä känu, nink ärrä hironu, üt ziuk sääl, toine tääl. Ent kui ne kannase omma Emma häält kuuliwa, Jummal awwita, määräse sure römuga nemmä jälle kofko josiwa. Nink se kanna toije iälle omme ütstoistkummend kannasid kofko. Se kull olli teddä kull wäega ärrä kistnu, nink fik temmä ihho olli täüs haru. Siski pesit temmä omme kannasid lämäs, nink ots neille töidust. Sest päiwäst es sa ütiki kull ennämb woimust, ei se kanna, ei ka temmä kannaste ille.

Üts Möistukönne, kui Jummal ommale ainulle Pojale Innemiste seäst ütte perrändäijät otsnu.

Jummal, se Essä möttel ütseförd, et temmä üt ainus Poig olli, nink et sel Pojal ütteki perrändäijät es olle. Temmä hoigas omma Poiga henne manno, nink üttel: Minno Poig! Sinna armastat neid Innemissi ni wäega, kas sinna ei woi Innemiste laste seäst üttegi innemist löidä, ke selget hääd tees, seddä woit sinna hennelle perrändäijäs wötta. Se Poig lähät omme Englid wäljä keddägi otsma ke selget hääd tees: Ne Engli es löwä keddägi. Temmä pallel seddä Pühhä-Waimo, ent se es löwä ka keddägi. Se Poig lüts jälle Essä mannu nink üttel: Oh! Essä otsi sinna essi keddägi wäljä, ke minno perrändäijä olles. Se Essä wött kätt pitte omma Poiga, nink last Taiwa Alnit wallale, nink kaije Taiwast Innemiste laste päle, fige ma ille, nink sääl es olle keddägi ke hääd tees, ei ütte ainust. Ja ne musta kurrati lendsiwa neide seän, nink weddäsiwä ütte töise perrä Börgutte, sääl saiwa nemmä waiwatus kilmän, nink palla- wan, et nemmä hundsiwa sure ohho perräst, Nink neil es olle eäle rahho; Se olli Jummalal Essäl nink Pojal halle. Temmä pididi omma Poja nink Pühhä Waimoga nöuwo; Kuus meije ommete särästid waesid Innemissi sest häddäst woisi pästä, nink kuus meije ka ütte perrändäijät woisi sada.

Jummal

Jummal se Essä üttel: Minna olle neille waesille Innemisille ütte Lunnastaijat tootannu, minna tahha omma Sullast Mosest lähätada, nink tahha temmä kätte omma Sätust anda, kumb Inneminne seddä saap teggemä, se peap minno Poja perrändäijä ollema. Se Poig üttel: Minno Jssänd nink Essä! Moses ei sa neid waesid Innemissi mitte Lunnastama, ei saka ütstik Innemenne sinno Sätust täutmä, sell wiisil ei saka minna ütteki perrändäijät. Lasse se sulle meele perräst olla, et minna Innemisses sa, nink fige Innemiste assemell seddä Pörgut wärä, nink ka sinno Sätust täüda, kumbe minna sis ommist ärrä Lunnastetuißt ärrä wallitse, lasse ne minno perrändäijä olla! Se Pühä Waim üttel: Se nou om hä, se mann tahha minna abimees olla. Muud nouwo ei olle Taiwan, ei ka ma pääl löida. Jummal se Essä üttel: Se nakkap mulle wäega Soamette, et minna omma armast Poiga peä ärrä andma; Sisti, et muud nouwo ei olle, Sis minne minno kallis Soame Kroon, nink näütä neille waesille önsust, nink pästä neid sest pattu häddaßt, nink käckistä ärrä neide surma. Sis peäwa nemmä sinno omma ollema. Se Poig wött ütte Sandi Mändlit henne umbre, nink läts Innemiste Laste sekka ma päle, nink Lunnast neid omma werrega sest Pörgu woinusest, oppet neid nink üttel: Ke minno perrä saap tullesma, se saap minno

minno perrändäijä ollema? Ent paljo neist ütliwa. Ja kui temmä ütst suur Kunningas olles, sis tahhas meije küll temmä perrä minnä. Ent et tall ütst Sandi Mändli om, sis ei tahha meije temmä perrä mitte minnä. Ent monne lätsiwa temmä perrä seni kui Taiwatte. Kui se Poig jälle Taiwatte tulli, nink ni paljo Innemissi hennega töije; Sis olli suur Rööm jälle Taiwan. Jummal se Essä üttel: Minno Poig! Kes peap niid neist Lunnastetuißt sinno perrändäijä ollema? Se Poig üttel: Ne kif peäwa minno perrändäijä ollema. Se Essä üttel: Kas ne kif selget hääd omma tennu? Se Poig üttel: Minna essi olle seddä neide assemel tennu. Nink ne Engli tulliwa nink söudsiwa neille öne, nink Lau-liwa: au olgu Jummalalle kōrgen, Rahho ma pääl, nink Innemistille hä meel.

Üts Moistukōnne
üttest Sōnnakuumlatta Pojast.

Üts Inneminne, ütte Aidnikko Poig olli, kelle Soame möttlemisse furja olliwa Latse põlwest sani furja tetta.

Kui temmä furjus weert wött, nink kasti, sis saije temmä Rohu ette kutsutus, nink temmä päle kairwatus nink teddä wairwatus. Sis tunniß temmä nij paljo furje Tekko et hirmus olli kuulda. Se Rohutumõistija

Kohtumõistija koste: Sinna kurri Herrits, sinna ollet sis ütfinda ni paljo kurja tennu, mes Ilman woip kurjas nimunitetus sada. Temmä koste: Ja. Se Kohtu moistija küsse weel, kuis paljo kurja ollet sinna sis arwo perrä tennu? Temmä koste: Ni paljo kui Hiustid minno pä pääl: Se Kohtu moistija küsse weel. Kuis paljo om sis sinno Hiustid? Temmä koste: Ni paljo kui Lijwa Merre werren. Sis üttel se Sundja. Ni paljo nuhtlusst ei osle sen Terwen Ilman mitte, kui sinno Hiustid nink Merre werren Lijwa. Kuis peap sinno sis nuhheldama? Se waene Inneminne koste: Nuhtle minno se perrä mes minno teo kaalwa, nink ei mitte minno teggode arwo perrä. Sis üttel se Sundja. Kui rasse kaalwa sinno teo? Temmä koste: Ni rasse kui Westi kiwui sen terwen Ilman. Sis last se Sundja kif Westi kiwui sest Terwest Ilmast kofko tuwwa, nink ütte hirmsat Suurt Kalo tetta, Nink seddä waest Innemist ütfinda se toise pole päle panna, nink üttel: Sinna ollet essl seddä kohbut henne ille moistnu. Kui sinno minid se suur Kiwui hult illes kaalwa, sis peap se kige suremb sinno Kaala Sama peodus, nink Merde heidetus sama se kige süggawamba kottuse sisfe. Ent kui sinna neid kiwwe illes kalut, sis peap kif Süid perräle jättetus, nink sinna peat wallale lastus sama.

Se waene Inneminne üttel Sundjalle. Utte palle

nakenne joost sinna se Beltsebuppi mõisabe, nink pand iälle temmä usse ette pitsati ütte Ristiga, nink hoigas sinna mõisabe. Lastkaija sinno suurt kittetu woinmust, kas sinna seddä Risti woit murda, nink seddä uft wallale tetta? Nink se Wörst wött omme Sda Riistu nink wihhast henda et temmä ni narus olli sanu, nink pruuk kif omma wäffe. Ent es woi seddä Pitsatit nink Risti se usse eest mitte murda! Nink se Wonakenne hoigas, se seddä wörsti Beltsebuppi saap arrä salgma, nink minno perrä tullema, selle om se Taiwa uff wallale. Seddä kiwui koorma kandmist olle minna arrä wäardnu, nink iggawest wabbaust teille satnu. Se Woonakenne lats sis een, nink paljo latsiwa temmä perrä. Ent paljo es tahha seddä ilma Wörsti arrfallata. Kui niuid se ilma wörst näggi, et temmä seddä Tappa es iouwa wallale murda. Sis hoigas temmä kif omme teenrid henne manno nink üttel: Teije peate se ütte Woonakesse perräst kif Lambid tapma, nink seddä Taiwa teed kige holega hoitma, et keagi sisfe ei tulle. Nemmä teiwa seddä, nink wahtsiwa ood nink päiwa neide waeste Lambakeiste, nink Taiwa te käuijde perrä, et nemmä sure waiwaga se te pääl piddiwa käimä, et paljo taggasi sattewa, nink ennemba neid kiwwe jalle tahhiwa kanda, kui seddä hättä se te pääl kannatada.

Kif mes sa Jssänd kandnu,
Om minno koorma wist.

Sest õigest teest Taiwatte.

Ennemuste es olle üttegi teed Taiwatte minna, ke Taiwatte taht minna, sel piddiwä Siwa ollema, nink läbbi tule lendama. Seperräst es woi ütse Inneminne Taiwatte tulla, et kellegi siwu es olle. Ent kui se Jummalä Poig Taiwast ma päle Innemiste manno tulli. Sis teggi temmä ütte Teed Taiwatte. Nink üttel Innemisse Latfille: Tulge minna perrä seddä teed kumba minna olle tennu, nink seddä teed kumba minna olle näitnu. Seddä saije se satan kuulda, et Jummalä Poig ütte teed olli walmistanu Taiwatte minna. Sis walmist temmä henda ka. Nink teggi ütte suur aufat ehitetu teed, ke paljo Suremb, aufamb nink illufamb olli, kui se Jummalä Poja tee; Nink satan kõnneli neide Innemistega nink üttel: Seddä teed minge Taiwatte! Nink ne Innemisse käwwewä seddä sadana teed: kui nemmä sis Taiwatte tulliwä, sis ütliwä nemmä; meije olleme seddä õiget teed tulnu. Issänd te meille wallalle. Se Jummalä Poig tuus et nemmä seddä õiget teed es tulle. Nink möttel: Minna tahha omma Teed tähhendäda, et temmä woiš nättä, kes temmä ehk Satana teed olles kõndnu; Nink istut omma Tee weerde möllemille pole ohhatid, nink orjawiitsu, et nemmä neide läbbi tükfise. Nink üttel Petrelle, ärrä wõtko eddespäidi keddägi wasta, ke orjawiitsuga ei olle fripsotu.

fripsotu. Sest päiwäst kui keägi tulli, nink üttel, et temmä õiged teed olles kõndnu. Sis üttel temmä. Näitä ülles kos omma ne orjawiitsa fripsu mes sinna tee pääl ollet sanu. Sis piddiwä nemmä tälle neid haru nink fripsu näitmä. Kell nüüd paljo fripsu olli, se saije üllembat paika Taiwan. Ent kell weidi olli, se saije allambat.

Sa ollet selge Taiwa tee,
So läbbi same sinna,
Ke sinno tunnep õigede,
Se woip küll Taiwa minna. 1c. 1c.

Sest Michli Sõast Pissohanna wasta.

Kui ennemuste Taiwan suur Sõdda tõssi, nink se wanna Pissohand sest Taiwalikkust Sõa Herräst Michlist saije ärrä wäärtus, nink temmä kifi omme Englidega ma päle heideti. Sis taht se Pissohand kif seddä Ilma perrändäda, nink es tahha keddägi falli, ke Taiwast tulli, ehk ke Taiwatte taht minna. Seddä es kittä Mihhael tälle haas, nink üttel: Sinna peät teedmä et sinna minno wang ollet, nink minna sinno olle ärrä wäärnü, nink et minna sulle woi käsku anda; Minna tahha sulle ka kumme käsku anda, Nida kui minno Essä ma pääl Innemissille kumme käsku om andnu.

Se Eesmäanne Käsk.

1. Se Ma Ilm om minno Essä perräst. Seperräst ei olle sull üttegi perris õigust ma päääl.
2. Mes minna kässe, ehk teelä, seddä peät sinna piddämä.
3. Ne Innemisse, kumma minno Essä Pittatiga otša päääl omma tähhendetu, neille peät sinna wabbaust jätmä ma päääl Taiwatte.
4. Minno Essäl om üts maja Ilma päääl, kumma Uss om Woona werrega tähhendetu Sest peät sinna eggäl ajal mödä kōndina.
5. Mull om üts Lammaste Laut ma päääl, tãis nori Woona keisi nink Lambid, ütte armust pallaja Sodamega tähhendetu; Neille ei peä sinna üttegi waiwa teggemä. Sisti ne haiswa Sikka woiwa sulle sest Laudast offas sada.
6. Mull om üts Nurm ma päääl, kumba minno omma Essä kalli Seemnega möttele kuulwä. Se Nurm om ütte pu Ristiga tähhendetu. Se mannu ei peä sinna mitte putma.
7. Mull om ka üts Mõrsja ma päääl, minno Rinna kojoga tõhhendetu, seddä peät sinna rahhule jätmä.
8. Mull omma ka allemba Karjusse ülle minno Karja Lauda, nink põllo Mihhe ülle minno põllo, nink Teendri minno armsalle Mõrsjalle Sæetu.

Ne

Ne omma fik minno Nimmeega tähhendetu, neid ei peä sinna mitte waiwama.

9. Mull om üts pallaja tulli, minno Essä, nink Lammaste Lauda waijel ma päääl, se ei olle mitte korre, enge, maggusa Rosi Lillest, seddä ei peä sinna mitte ärrä kistotama.
10. Mull om ka üts suitsotamisse Rohhi ma päääl, perrämõttlemisse Juurist, kummast hä haifoga suits ikkes Taiwatte minno manno ülles tõssep, seddä ei peä sinna, mitte keelmä.

Se Pissohand toot Mihhaeli wasta neid käskü piddadä. Ent möttel essi henne mann. Innemisse ei peadomme käsku mitte. Milles minna sis omma käsku peä piddämä. Kui temnä niüd Mihhaelli ennämb es näe. Last temnä hennelle ütte Krooni tetta, nink hendä Ilma Wõrstis kutsu. Et kellegi sest Ilmast ennämb õigust es olle, kui talle essi, nink temnä Englille. Sest temnä olli wäega kõrk se eesmatse kässu wasta.

Perräst es holi temnä Mihhaeli käskmisse ei ka keelmisse perräst middägi. Sest temnä saije wast-sest ülle se Wõrsti nimme wäega trööstlikkus se tõise kässu wasta.

Temnä es holi ka neide Passist ei ka Pittatist ennämb middägi, kumb neide Jummalala Sullaste Pää otsan olli. Sest temnä saije kui Rõwel wihtses: Seddä teggi temnä se kolmande kässu wasta.

Se

Se tulli se Taiwalikko Sõda Herrä, nink temmä Effä, se Taiwa Kuninga ette. Nemmä lassuwa seddä suurt Pissohanda ette kutsu, nink kõnneliwa wäega kallest temmäga. Kui sinna meije kasku mitte ei peä, sis saat sinna Ma päält ärrä heidetuz, ni kui sinna ollet Taiwast wäljä tōugatu.

Se Pissohand taht henda segä wabbandada, et ne Innemisse ka ilm sõnna kuulmatta omma. Ent Mihhael karras omma Lu-Järje päält temmä pääle, kõnneli temmäga õige tõemcelega, nink üttel: Sinna peät teedmä et minna Innemistille Hallestusse kasku anna; Ent sulle sundusse kassu andja olle. Sis wärrisi Pissohand, nink toot wastsest neid kasku pidäädä. Ent pallel, et täll lubba wois olla, eggä päiwa neide Innemiste päle kairwata, kui nemmä temmä kasku rikwa. Nink tälle anti se lubba tükis ajas. Sest päiwäst piddi se Pissohand neid kolm Gesinäst kasku omma meele wasta. Ent möttel! Neide Saitfine kassuga ei olle mull middägi teggemist. Kon temmä sis ütte Maija ma pääl löis, kumma UlsWoona werrega olli tähhendetu. Sinnä sääd temmä sallaja mõnne ommist Englist seddä teotama se neljändä kassu wasta.

Kon temmä ka ütte Põllu löis, se ütte Ristiga olli tähhendetu; Sinnä sääd temmä sallaja mõnne henne saarnatse Pissohanna, et nemmä õse magamisse ajal fige suggust umbussu Semend peäs sisse wistama,

wistama, nink omma kurga hõngoga Margunat sekkä lastma, se Kuwenda kassu wasta.

Kon temmä jälle nõuwo wois löidä, seddä Mihhaeli Mõrsjat esidäädä, se omma Peigmihhe Kojoga olli tähhendetu, se man es hengä se Pissohand. Ja temmä sääd henda mõnnikõrd walgusse Englist, õtse kui temmä se fige illusamb olles, nink Mihhael se fige halwemb. Nink et temmä omma Mõrsiat jo ammo olles ärrä unnetanu, et se Mõrsia omma Peigmihhe armust peäs katsite möttlema. Nink seddä teggi temmä se säitsmedä kassu wasta.

Oh kui wäega juurel temmä neide perrä, se se Mihhaeli Nimmega olliwa tähhendetu, se Karjusis, Majapidäjis, ehk Mihhaeli, nink temmä Mõrsia Teendris saiwa kutsutus. Temmä kiusas neid, temmä essit neid mitmasuggutse wiisiga se kattesa kassu wasta.

Temmä es lasse ka sell Rossi Pilli tullel mitte pallada, enge sääd eggä ütte tulle manno Saitse Pissohanda, et nemmä seddä tuld piddiwa kistotama se üttesä kassu wasta.

Se suits neist perrä möttlemisse juurist, kumb suggawest ma päält Taiwa pole ülles tõssep. Seddä haiso es woi se Pissohanna nõnna mitte kannatada, se perräst es woi temmä ka sinna liggi tulla: Nink kui temmä üttegi muud nõuwo es woi löidä, seddä tuld nink suitso keeldä, Sis pand temmä Mihhaelli

elli suitsotamisfe rohbulle háús omma suitsotamisfe rohtu fórwalle; Temmá omma suits olli temmá omma Rõnnalle kull maggus. Ent Mihhaeli nink temmá Essälle úts kurri háis, ni et nemmá piddiwá Rõnna finni piddamá. Nink se Pissohanna suitsotamisfe rohho suits wótt ma páál nida woinust, nink láppát se há suitsotamisfe rohho háád haifo árrá, se olli se kumme kássu wasta.

Se úlle tulli jálle kaibus se Pissohanna úlle Mihhaelli ette. Nink se Pissohand saije jálle ette kutsutus, nink se kássu úlleastmisfe perrást weel kallembast temmága kõnneldus kui enne. Ent temmá olli wáega kawwal, nink úttel: Minna olle móttelnu, et ne kolin Eesinást kássu mulle ni kowwaste olli keeltu, ent ne tõiſe úlle jánu kássu es olle ni kangeſt keeltu; Sis lasti teddá jálle sell fórral wallale, nink kásti wastſest neid kássu iálle piddadá. Ent temmá láts iálle árrá rómuga, nink teggi kurembast kui enne; Se úlle keüt Michhael teddá fange abhildega finni, nink algat tálle meelde temmá wangi pólwe, nink árrá wáármist. Ent se es tahha ka awwita. Temmá es tahha ka abhilin rahho olla, nink ikkes wasta panna, essi nink tõiſte lábbi se temmá abbi mihhe olliwa. Essi árrálikkult Mihhaeli Põllule felle temmá wáega wainlanne olli, ikkes lige suggust umbrohtu wálsá pillata, nink seddá rikku, et se háád wiljá es kannas. Kui se assi wáega

halwas

halwas láts, sis last Mihhael teddá abhildega henne ette turwa, nink kuulut tálle seddá kohhut, temmá iggáwetſest árrá tóugamisſest maa páált se háuto mülki siſſe. Ent temmá moist hendá kohhalt ilm suta ollewat, nink úttel? Essánd sundja. Minna ei olle sinno kássu wasta mitte pattu tennu. Minna ei olle ka se neljándá kássu perrá ei kunnagi sinno Essá Maja wasta Tormanu, muido kui se Woona werri usſe páált olli árrápõlletu. Nink se wiendá kássu perrá olli mull woinus antu neid Sikku tappa. Minna mótti et ne kík selge Sikka olliwa kumbe minna olle tapnu. Se Kuwenda kássu wasta ei olle minna úttegi Põllu kúlge putnu, kumma páál úts Rist om saisnu. Seſt minna olle kigen paigan loidnu, et se Rist olli Põllu páált fórwalle heidetu, nink ne póllo mihhe essi maggasuwa.

Weel wáhhamb olle minna se Saitſine kássu perrá sinno Mõrsia perrá wahtnu. Kunna minna eále sárást Rinna Táhte ei olle loidnu, kumbe sinna kannat. Kuís minna teddá muido olles tundnu, ehk temmá perrá olles woinu wahci.

Seddá kattesamat kássu olles minna háál meel el tábhele pandnu, ent minna ei málletá parrhilla mitte, et minna úttegi paigan, úttegi Innemisſe mann sinno Rimme Táhte ei olle loidnu.

Ni ei olle minna sinno Tuld se úttesá kássu perrá eále kistotannu, felle et minna eále haifoga Rossi

Uille,

Lille, kummast se Tulli peap pallama, ei olle nannu, ei ka neide haifo tundnu.

Weel wáhhamb olle minna seddá Suitsotamisfe Rohu keelnu, se kumme kássu perrá. Se ainus ennegi olli, et minna hennelle eessi omma Pohja páál, ka olle suitsotamisfe Rohu pruknu; Ni kui minno Loom, nink Nónna kannap. Pále se Eßänd sundja ollet sinna mulle eessi se Ilma Wörsti Nimme andnu. Se perrást palle minna hendá neist Kassist Abhilist nink keidistist wallale laste, Nink et se áhwárdetu kórwá Sundus, minno, nink minno ommatside pále ei satta.

Mihhael koste: Selle et sinna arowalikkult ollet kostnu, Sis peat sinna üttes säetu ajas wallale lastama, nink se áhwárdetu sundus ni kárwá saisma jáma. Ent perrást kui sinno ilm lootmata wasta panneminne kumme wórra, nink iggáwes saap táidetus.

Se Pissohand látsf sáált wálsjá sure wihhaga ma pále, se perrást et temná tees, et táll weidi aiga olli. Nink naksí Mihhaeli maiju, Lammaste Lautu, Póldu, seddá Mörssiát, neid Teendrid, seddá Tuld nink suitsotamisfe Rohu ma páál weel kumme kórd ennám kiusama, kuienne; ent kík kárwá lussega, nink sárátse náa all, et keági seddá es tunne, nink et neil Janemissill fest meelee há olli.

Liebster Jesu was vor Mich.

Wijs: Kes Jummalat ni lassep tetta.

Mes waiwa ollet sa mo perrást, Mo Jesus wótnu kannata, Et sa mo sijst mailma kárrást, Ja pattust woisi pástá ka: Sa nõut: sid warra, hiljá, mo Weel enne, kui ma tunsí so.

2. Sa ollet kík so Murustusse, mo waese perrást játnu ke, Sa játtit taiwa rõmustusset, Ja ollit ma páál kui úts sant: Sa lassit hennást Sõimada, Et sa mo waest wois aw: wida.

3. Sa játtit omma Riiki mahha, Mu jáрге, krooni meelega! Sijn sa es nõuwa au, ei rahha: Ent sullases sait rõmuga, Et minno heng so palgas saas, Ja Runningslikkus Emmándas.

4. Weel surembat hoolt mo eest kannit, Kui látsit risti surmale, Ja omma henge pandis annit So Issá kátte taiwatte; Et sinnoga mo hing kui pruut, saas iggáweste kihlatut.

5. Et

